

**W.A. MOZART'IN
“SARAYDAN KIZ KAÇIRMA”
OPERASINDAKİ PEDRİLLO KARAKTERİNİN
LİBRETTO VE MÜZİKAL BAKIMINDAN
İNCELENMESİ
Yüksek Lisans Tezi**

Fatih Kayhan

Eskişehir 2020

**W.A. MOZART'IN "SARAYDAN KIZ KAÇIRMA" OPERASINDAKİ
PEDRİLLO KARAKTERİNİN LİBRETTO VE MÜZİKAL BAKIMINDAN
İNCELENMESİ**

FATİH KAYHAN

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
Sahne Sanatları Anasanat Dalı
Opera Sanat Dalı Danışman:
Prof. Erol İPEKLİ**

**ESKİŞEHİR
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
AĞUSTOS 2020**

ÖZET

MOZART'IN SARAYDAN KIZ KAÇIRMA OPERASINDAKİ PEDRİLLO KARAKTERİNİN LİBRETTO VE MÜZİKAL BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Fatih KAYHAN

Opera Anasanat Dalı

Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ağustos, 2020

Danışman: Prof. Erol İPEKLİ

Çalışmanın amacı Mozart'ın Saraydan Kız Kaçırma Operasındaki Pedrillo karakterinin müzikal ve libretto bakımından analiz edilmesidir. Mozart'ın dahiyane yapıtlarını başarılı bir şekilde sergileyebilmek adına çalışma üç bölüm şeklinde ele alınmıştır. Mozart'ın müzik karakterini iyi analiz edip, teknik açıdan yeterli düzeye gelebilmek çalışmanın temelini oluşturmaktadır. İlk bölümünde, besteci Mozart'ın hayatından kesitler sunulmuş, yaşadığı dönem olan Klasik Dönem müzik anlayışından bahsedilmiş, Türk müziğinden etkilenmesine değinilmiş ve yazım stili ile ilgili örnekler verilmiştir. Ayrıca bu dönemi hazırlayan akımlara yönelik bilgiler aktarılmıştır. İkinci bölümde ise Saraydan Kız Kaçırma Operasının Librettosu ele alınmış, libretto yazarı Gottlieb Stephanie'nin hayatından bölümler aktarılmış ve operanın karakterleri ile ilgili bilgiye yer verilmiştir.

Tezin son bölümde ise Pedrillo karakterinin operadaki yeri ve müzikal olarak yer aldığı bölümlerin müzik formunda detaylı incelemesi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mozart, Saraydan Kız Kaçırma, Singspiel, Gottlieb Stephanie, Pedrillo

ABSTRACT

AN INVESTIGATION OF MOZART'S PEDRILLO CHARACTER FROM THE
ABDUCTION FROM THE SERAGLIO IN TERMS OF LIBRETTO AND MUSICAL

Fatih KAYHAN

Master of Performing Arts,

Department of Opera

Anadolu University, Fine Arts Institute, August, 2020

Adviser: Professor Erol İPEKLİ

The aim of this thesis is to analyze Pedrillo character of "Die Entführung aus dem Serail" of Mozart in terms of musicality and libretto. This study was structured in three sections in order to demonstrate Mozart's brilliant masterpieces successfully. Analyzing Mozart's musical character and becoming technically sufficient constitute the basics of the thesis. In the first section, Mozart's life and musical perspective of the classical period were provided along with the influence of Turkish music on Mozart and examples of musical style of Mozart. Additionally, the musical movements of the period were elaborated. In the second section, libretto of "Die Entführung aus dem Serail" was analyzed and extracts from the life of Gottlieb Stephanie, librettist, and information about the characters of the opera were provided.

In the final section of the thesis, Pedrillo's place in the opera and a detailed musical analysis of the parts he performs were provided.

Key words: Mozart, Die Entführung aus dem Serail, Singspiel, Gottlieb Stephanie, Pedrillo

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Bu çalışma Eskişehir Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Opera Ana Sanat Dalı Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanmıştır. Çalışmada, Wolfgang Amadeus Mozart'ın 'Saraydan Kız Kaçırma' Operası incelendi. Alman operasının Singspiel türünde ilk mükemmel eseri sayılan bu operadaki Pedrillo karakterinin müzikal ve libretto bakımından incelenmesi, hazırlanan tezin konusunu oluşturmaktadır.

Başta danışmanım Prof. Erol İpekliye, lisans eğitimim boyunca beni yönlendiren, bilgisini ve yardımlarını esirgemeyen öğretmenlerim İhsan Ekber ve Yrd. Doç. İrem Bozkurt'a, çalışmamda bana yol gösteren ve İngilizceden Türkçeye çevirilerde yardımını esirgemeyen sevgili eşim Mehtap Bahadır Kayhan'a, müzikal bölümlerin analizinde yardımını esirgemeyen Şef Arın Aykut'a, Fransızca çevirilerde bana destek olan Mert Özdemir'e, yüksek lisans öğrenimim boyunca şan hocalığımı yapan Prof. Pekin Kırgız'a, tez yazımı hususundaki yardımlarından ötürü Doç. Hüseyin Bülent Akdeniz'e ayrıca resitalimde bana eşlik eden ve hazırlanmama katkı sağlayan Piyanist Hande Uçar'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

12.08.2020

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Anadolu Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı”yla tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim.

Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

Fatih KAYHAN

İÇİNDEKİLER

BAŞLIK SAYFASI.....	i
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI.....	ivi
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR.....	v
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
BAŞLIK SAYFASI	vii
GÖRSELLER DİZİNİ.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	x
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.2. Amaç	1
1.3. Önem.....	2
1.4. Sınırlılıklar	2
2. ALANYAZIN	3
2.1. Wolfgang Amadeus Mozart'ın Yaşamı	3
2.2. Mozart'ın Klasik Dönem Müzik Anlayışı	9
2.2.1. Klasik Dönem Müziği Özellikleri ve Süsleme.....	9
2.2.2. Appogiatura.....	10
2.2.3. Uzun Appogiatura.....	11
2.2.4. Kısa Appogiatura	11
2.3. Mozart'ın Türk Müziğinden Etkilenmesi	11
2.4. Die Entführung aus dem Serail (Saraydan Kız Kaçırma).....	13
2.4.1. Birinci Perde	14
2.4.2. İkinci Perde.....	15
2.4.3. Üçüncü Perde.....	16
2.4.4. Saraydan Kız Kaçırma Eserinin Librettosu.....	16
2.4.5. Libretto Yazarı Gottlieb Stephanie	18
2.5. Saraydan Kız Kaçırma Operasının Türü	19
2.5.1. Singspiel	19
2.6. Saraydan Kız Kaçırma Operasındaki Karakterler	20
2.6.1. Selim Paşa	20

2.6.2. Constanze	20
2.6.3. Blondchen	20
2.6.4. Belmonte	20
2.6.5. Osmin	21
2.6.6. Pedrillo	21
3. YÖNTEM	22
3.1. Araştırma Modeli	22
3.2. Literatür Taraması ve Yorumlanması	22
4. BULGULAR VE YORUM.....	23
4.1. Pedrillo Karakterinin Müzikal ve Libretto Bakımından İncelenmesi	23
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	41
5.1. Sonuç.....	41
5.2. Öneriler	42
KAYNAKÇA	44
EKLER	
ÖZGEÇMİŞ	

GÖRSELLER DİZİNİ

Görsel 2.1 Wolfgang Amadeus Mozart (http1).....	3
Görsel 2.2 Mannheim Okulu (http2)	5
Görsel 2.3. Mozart'ın Ailesi (http3)	6
Görsel 2.4. Yoksullar Mezarlığı Mozart Anıtı (http4)	8
Görsel 2.5. Saraydan Kız Kaçırma İlk Afişi (http5).....	13
Görsel 2.6. Gottlieb Stephanie (http6).....	18
Görsel 4.7. Pedrillo (http7).....	23
Görsel 4.8. Koro - Selim Paşa (http8)	24
Görsel 4.9. Osmin ve Pedrillo (http9)	25
Görsel 4.10. Osmin, Pedrillo ve Belmonte (http10).....	26
Görsel 4.11. Osmin ve Pedrillo (http11)	32
Görsel 4.12. Constanze, Belmonte , Pedrillo, Blondchen (http12)	36
Görsel 4.13. Finale (http13)	40

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1 Appogiatura örneği	10
Şekil 2.2.Uzun Appogiatura örneği	11
Şekil 4.3. Ölçü: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18	27
Şekil 4.4. Ölçü: 14, 15, 16 ,17, 18	28
Şekil 4.5. Ölçü: 98 , 99 , 100 , 101	28
Şekil 4.6. Ölçü: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10	29
Şekil 4.7. Ölçü: 35 , 36 , 37	30
Şekil 4.8. Ölçü: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12	31
Şekil 4.9. Ölçü: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11	33
Şekil 4.10. Ölçü: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11	36
Şekil 4.11. Ölçü: 22 , 23 , 24 , 25 , 26	37
Şekil 4.12. Ölçü: 1,2,3,4,5,6,7,8	38
Şekil 4.13. Ölçü 98 , 99 , 100	39

1. GİRİŞ

1.1.Problem

Klasik dönemin öncü bestecilerinden W.A.Mozart 35 yıllık ömründe eşsiz yeteneğiyle bütün müzik formlarında eserler vermiştir. 41 senfoni, 27 piyano, 5 keman, 2 flüt, 4 korno, 1 klarinet konçertosu, 20 piyano sonatı ve 23 opera bestelemiştir.

Saraydan Kız Kaçırma Operası "Die Entführung aus dem Serail" Mozart'ın Türk müziğinden etkilenecek bestelediği ve ülkemizde sahnelenmiş operaları arasındadır. Eser ilk olarak 16 Temmuz 1782 yılında Viyana Burgtheater'da sahnelenmiştir. Mozart Osmanlı ile savaşmış olan Avusturya İmparatoru II. Joseph'in ısmarlaması üzerine yazdığı bu eseri eşi Constanze Weber'e düğün armağanı olarak ithaf etmiştir.

"Saraydan Kız Kaçırma" sahnelenmeden altı yıl önce Avusturya'da tahta II. Joseph çıkmıştır. II. Joseph müzik ve tiyatro sahasında yaptığı devrimlerle tanınacaktır. Tahta çıkmasının hemen ardından sanat eserlerinde milli karakterlerin dahil edilmesini emretmiş, bunun sonucunda Alman operaları hızla çoğalmış, dönemin Viyana'sında ünlü olan İtalyan operalarının modası sona ermiştir. Şöhreti o sıralarda duyulan Mozart, imparatorun bir beste için emir almıştır.

Eser, Selim Paşanın haremde tutsak olan Constanze ve Blonchen'ı saraydan kaçırma çabasına giren Belmonte ve ona yardım eden Pedrillo'yu konu anlatmaktadır. Eserin Türkiye'deki ilk temsili 1959 yılında Ankara Devlet Opera ve Balesi'nde gerçekleşmiştir.

Araştırma konusu olarak seçilen ve daha önce çalışılmadığı tespit edilen "Die Entführung aus dem Serail" Saraydan Kız Kaçırma Operasındaki Pedrillo karakterinin analizi yapılmış ve bu bağlamda eserin bütünü ve bestecinin yer aldığı Klasik Döneme de değinilmiştir.

1.2.Amaç

Bu çalışmanın amacı, Saraydan Kız Kaçırma operası ve Pedrillo karakterinin analizinin yapılmasıdır. Bu genel amaç çerçevesinde;

- Saraydan Kız Kaçırma operasının oluşumunda bestecinin yaşadığı dönem ve operanın bu dönemde nasıl işlendiği,
- Saraydan Kız Kaçırma operasında rol alan tüm karakterlerin kişisel özellikleri ve operadaki konumları,

- Pedrillo karakterinin eser içerisindeki müzikal analizi, karakter yapısı ve eserin yazıldığı dönemde hızla yayılan "Singspiel" denilen hafif Alman Operası akımının incelenmesi,
- Saraydan Kız Kaçırma operasındaki Pedrillo karakterinin notayla örtüşmesinin nasıl sağlandığına yanıtlar aranmıştır.

1.3.Önem

Gerçekleştirilen bu çalışma, Türkiye'deki konservatuvarlarda ve profesyonel sanat kurumlarında Saraydan Kız Kaçırma Operasındaki baş rollerden biri olan Pedrillo karakterini icra etme hususunda bir kaynak olma özelliği taşıyacaktır.

1.4.Sınırlılıklar

Gerçekleştirilen araştırmada ortaya konulan bulgular, Ankara Devlet Opera ve Balesi'ndeki iki prodüksiyonda gerçekleştirilen rejî çalışmaları ve konu üzerine yazılmış Türkçe, Fransızca ve İngilizce kaynaklardan edinilen bilgilerle sınırlıdır.

Yapılan araştırmada, Saraydan Kız Kaçırma operasının yazıldığı tarih ve takip eden yüzyıllar içerisinde rejisörlere ve zamanın doğurduğu kültürlere göre yorumlanması, dolayısıyla tek tip olmaması sebebiyle kostümlerinden ve sahne üzerindeki dekor ve aksesuarlardan bahsedilmemiştir.

2. ALANYAZIN

2.1.Wolfgang Amadeus Mozart'ın Yaşamı

Görsel 2.1 Wolfgang Amadeus Mozart (http1)

Wolfgang Amadeus Mozart, 27 Ocak 1756'da Salzburg'da dünyaya gelmiştir. Babası Leopold Mozart Başpiskoposun yardımcı müzik direktörlüğü görevini yapan, kemancı ve besteci bir müzisyendir (Yener,1992:15).

Babası, Salzburg Başpiskoposluk Saray Orkestrası'nda kemancı olarak çalışan Leopold Mozart, aynı zamanda Salzburg Kapellası üyesidir. Müzik eğitimi üzerine yenilikçi ve değişik fikirlere sahip tanınmış bir müzisyendir. Bağnaz ve tekdüze kalıplar içinde yapılan eğitimin değiştirilmesi gerektiğini düşünür. Bu amaçla, oğlunun doğduğu yıl kaleme aldığı keman sanatının gelişimin de önemli rolü olan 'Temel Nitelikte Bir Keman Okulu Üzerine Deneme' adlı metodunu yayınlamıştır.

1763 yılında Salzburg Başpiskoposluk Saray Orkestrası'nda şef yardımcılığına atanan Leopold, bu tarihten sonra oğlu W.A. Mozart'ın üstün yeteneğini dünyaya göstermek için çalışır ve 1787 yılındaki ölümüne kadar oğlunun en büyük destekçisi olur. Mozart, henüz üç yaşındayken ablası Maria Anna'nın (Nannerl) klavye derslerinde duyduğu seslere büyük ilgi gösterince buna kayıtsız kalamayan babası Leopold, ona müzik dersleri veren ilk öğretmeni olmuştur (Say, 2000:298).

Leopold yetenekli çocuklarını Avrupa'ya tanıtmak istiyordu. İlk olarak 1762'de Münih ve Viyana'ya gittiler. Mozart'ın ciddi bir eğitimi olmamasına karşın bu tarihte keman çaldığını biliyoruz. 1763- 1766 tarihleri arasında ilk turnelerini Münih, Augsburg, Frankfurt, Cologne, Brüksel, Paris ve Londra'da gerçekleştirdiler. Paris'te Versailles Sarayı'nda XV. Louis ve Londra'da III. George tarafından kabul edildiler. Mozart Londra'da Johann Christian Bach, Abel ve Giovanni Manzuoli ile çalışma imkânı buldu. Hollanda ve Avusturya ziyaretlerinin ardından, Mozart ailesi 1766'da Salzburg'a geri döndü. 1767'de ikinci kez Viyana'ya gitti. 1769'a değin Bastien und Bastienne ve La Finta Semplice adlı iki opera besteledi. 1769'da babası Mozart'ı İtalya'ya götürdü (İlyasoğlu,1996:63).

Mozart dehası tüm Avrupa'ya yayılmıştı. Martini, Nardini ve Jomelli ile çalışma imkanı buldu. Allegri'nin Miserere adlı eserini ilk kez dinledikten sonra eksiksiz olarak yazması İtalya'da Mozart'a olan hayranlığı daha da artırdı. Aralık 1770'te Mitridate, "Re di Ponto" operası Milano'da gösterildi ve büyük başarı kazandı (Yetkin, 2010:8).

1777'de babasının sağlığı iyi olmadığı için Mozart, turnelerine annesi ile devam etti. Münih, Augsburg ve Mannheim'in ardından 1778'te Paris'e geldiler. Annesi 1778'in temmuz ayında hayatını kaybetti. Paris o dönemde Piccini ile Gluck arasındaki çekişmeye odaklanmış olduğu için, Mozart'a fazla ilgi gösterilmedi (İlyasoğlu,1996:63).

18. yüzyılda krallıklar, prenslikler ve öteki soyluların yönettiği küçük devletlerin ekonomik gücü opera gibi büyük masraflı yapımları kaldıramıyor, operanın görkemli lüksünü Alman sarayları karşılayamıyordu. Mannheim ise, Almanya'da köklü ve üst düzey bir müzik ortamını barındırıyordu (Say,2000 ,277)

Görsel 2.2 Mannheim Okulu (http2)

Mozart Mannheim’da bulunduğu sırada 15 yaşındaki Aloysia Weber’e aşık oldu. Aloysia ile İtalya’ya gitmek istedi ancak reddedildi. Morali bozuk şekilde Salzburg’a dönen Mozart artık keman çalmayacağını, sadece klavyeli enstrümanlar ve arylar üzerinde çalışacağını söyler. Ancak hemen ardından Sinfonia Concertante isimli keman ve viyola için konçertoyu besteler (İlyasoğlu,1996:63).

18. Yüzyıl soylularının gözünde müzisyen efendisine sağladığı şöhrete göre yararlı sayılan bir “saray hizmetçisi” niteliği taşıyordu. Mozart tarihte ilk olarak soyluların egemenliğinden kurtularak bağımsızlığını ilan etmeyi göze alan müzisyen olarak da bilinir.

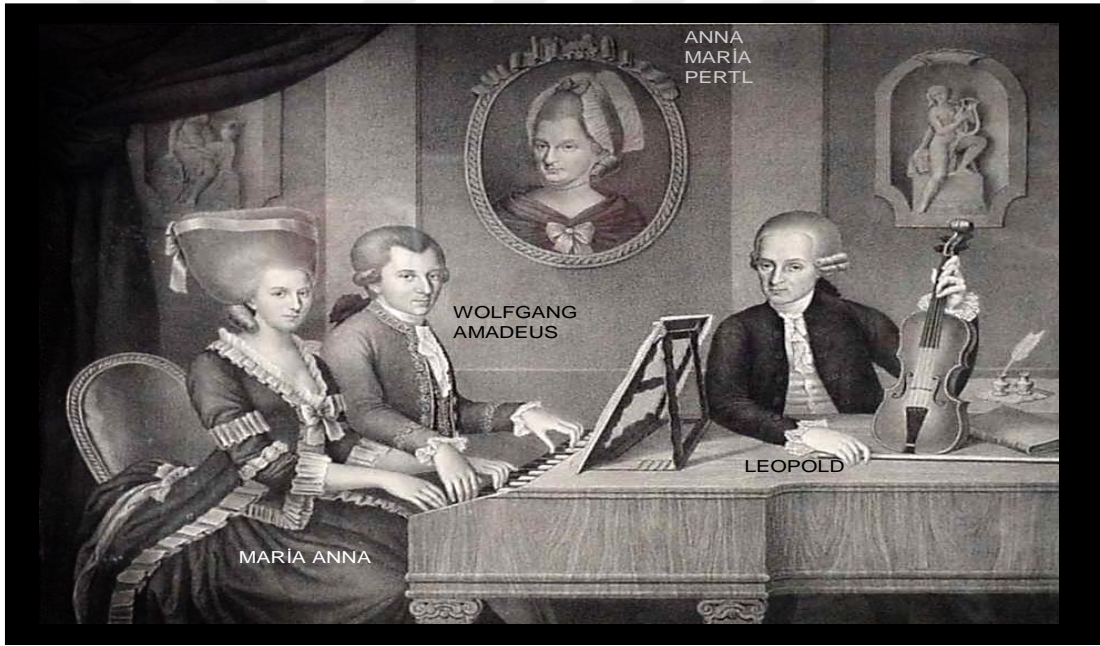
Mozart, şarkılı- oyun (Singspiel) sanatını yeniden ele alıp ileri bir olgunluğa ulaştırmak istemiş ve ilk olarak 1779 yılında Salzburg’da "Zaide" operasını yazmaya başlayarak bu denemeye girişmişti. Öte yandan Mozart'ın yarım bıraktığı sanılan bu esere melodram tekniğini de katması bu türü ilk kez kullanan Benda'nın, Mozart üzerindeki etkisi bakımından dikkate değer bir sanat olayıdır (Altar, 2010:123).

1781 yılında Mozart, Salzburg Başpiskoposunun oyunları sonucu görevden alınır. Buna çok sinirlenen Mozart, hakarete uğradığını ve intikamını alacağını söyler. Viyana’ya yerleşen Mozart bu kez Weber ailesinin ortanca kızı Constanze’ye aşık olur ve evlenir. Weber ailesi Bohem tarzı yaşamaktadır. Constanze de aynı Mozart gibi elinde para tutmayı beceremez. Yine de bu evlilik Mozart’ı babasının baskısından kurtardığı için iyi olmuştur. Evliliğinin ardından Mozart verimli bir döneme girer. Her türde şaheser eserler verir. Die Entführung aus dem Serail (1782), Le Nozze di Figaro

(1786), Don Giovanni(1787) ve Cösi fan tutte (1790) operalarını besteler. Bu dönemde iyi gelir elde etmesine rağmen parayı elinde tutmayı bilemez. 9 yılda 11 kez ev değiştirir (Say , 2000:299).

Saraydan Kız Kaçırma Operası hikayesinin ciddiyetsizliğini zamanın müziğinin görkemi ile 21 aria, düet ve ansamble ile telafi ediyor. Modern seyirci bu Almanca eseri uzun bulabilir ama imparator II. Joseph partisyondan çok etkilenerek; " Çok fazla değerli nota var muhteşem Mozart" demiştir (Riding - Domner 2013:75).

1787'de babasının ölüm haberini alan Mozart çok üzölmüştür. Bu acı haberin üzerine hastalanarak yatağa düşmüş, bir süre kendini toparlayamamış ve piyano çalamamıştır. Babasının ölümüyle zorluklara göğüs gerebilme metanetini kaybettiğini ve babasının kendisi için ne kadar önemli olduğunu anlamıştır. Bu ruh hali 1791 yılına, yani Mozart ölene dek devam etmiştir (Yetkin, 2010:14).

Görsel 2.3. Mozart'ın Ailesi (http3)

Viyana'ya döndükten sonra 1791'in yaz aylarında tamamlanan, metnini Emanuel Schikaneder'in yazdığı "Die Zauberflöte" (Sihirli Flüt) operası 1791'in eylöl ayında Viyana'da sahnelenmiştir (Say, 2000: 301).

1791 yılında Mozart'ın evine kendini bir soylunun elçisi olarak tanıtan biri gelmiş ve efendisi adına bir Requiem siparişi vermek istediğini söylemiştir (Say , 2000:301).

Bu kişi önlü bestecilere siparişi ettiği eserleri kendi bestesiymiş gibi sunmaktan büyük zevk alan, Viyana yakınlarındaki şatosunda yaşayan Kont Franz von Walsegg'in

(1763-1827) hizmetkârıdır. Sipariş edilen bu eserin yazılmasına sebep olan kişi 14 Şubat 1791 günü 21 yaşında yaşamını yitirmiş olan Kont'un genç eşi Anna von Walsegg'dir (1770-1791). Bu olaya çok üzülen Kont, karısının ölüm yıldönümünde çalınmak üzere bir Requiem sipariş etmiştir.

Mozart bu siparişi aldıktan sonra "Bu benim Requiem'im olacak" gibi bir psikolojiye kapılmış ama her zamanki gibi siparişi alır almaz hemen çalışmalarına başlamış ve ilk iki bölümünü kısa sürede tamamlamıştır. Yoğun çalışmaları ve gittikçe bozulan sağlığı bestecinin istediği hızda Requiem'i bestelemesini engellemiştir. 5 Aralık 1791 gecesini, eserin ancak Lacrimosa bölümüne dek tamamlayabilmiştir ve düşündüğü gibi bu eser 5 Aralık 1791 gecesini kendi ölümüne sebep olmuştur (Boyut,1995: 62).

Opera sanatı için Mozart heykeli dikilecek bir bestecidir. Mozart'ın dehası birçok bestecinin önündedir. Sonraki dönemler için Mozart opera adına birçok fikir bırakmıştır (Riding - Domner,2013:75).

Müzik sanatının bütün kollarında verdiği eserlerle dehasını her yönde belirtmiş olan Mozart'ı çağdaşlarından ayıran en önemli özelliği opera sanatı karşısındaki üstün durumudur. Viyana Klasikleri arasında hiçbir sanatçı opera sanatının kaderini onun kadar etkileyememiştir (Altar,2010:107).

Mezarının üzerine herhangi bir yazı yazılmadığı için tam olarak nereye gömülü olduğu bilinmemektedir. Requiem ise, öğrencisi Franz Xavier Sussmayr tarafından tamamlanır.

Mozart eşsiz yeteneğiyle bütün müzik formlarında eserler verdi. 23 operası, 41 senfonisi, 27 piyano, 5 keman, 2 flüt, 4 korno, 1 klarinet konçertosu, 20 piyano sonatı vardır. Yazmış olduğu opera ve sahne eserleri;

- Apollo et Hyacinthus, K.38, Latin intermezzo (1767).
- La finta semplice, K.51, 46a, opera buffa / İtalyan stili komik opera (1769).
- Bastien und Bastienne, K.50, 46b, Singspiel / Alman stili komik opera (1768).
- Mitridate, re di Ponto; K.87, 74a, opera seria (1770).
- Ascanio in Alba, K.111, festa teatrale (1771).
- Il sogno di Scipione, K.126, sahne serenadı (1772).
- Lucio Silla, K.135, opera seria (1772).
- La finta giardiniera, K.196, opera buffa (1775).
- Il Re pastore, K.208, drama per musica (1775).
- Semiramis, K.11, 315e, duo drama (kayıp).

- Thamos, König in Aegypten; K.345 Gebler' in tiyatro eseri üzerine müzik (1775).
- Zaide, K.344, eksik kalmış Alman stili komik opera (diyaloglar Gollmick tarafından tamamlanmış, eserin uvertürünü ve finalini Anton Andre yazmıştır) (ilk sahnelenişi: Frankfurt, 1866).
- Idomeneo, re di Creta; K.366, opera seria (1781).
- Die Entführung aus dem Serail / Saraydan Kız Kaçırma; K.284, Singspiel /Alman stili komik opera (1782).
- L' oca del Cairo, K.422, opera buffa (tamamlanmamış).
- Lo Sposo deluso, K.430, opera buffa (tamamlanmamış).
- Der Schauspieldirektor, K.486, Singspiel / Alman stili komik opera (1786).
- Le nozze di Figaro, K.492, opera buffa / İtalyan stili komik opera (1786).
- Il dissoluto punito, ossia Il Don Giovanni, K.527, opera buffa / İtalyan stili komik opera (1787).
- Così fan tutte, ossia La scuola degli amanti; K.588, opera buffa (1790).
- Die Zauberflöte / Sihirli Flüt, K.620, Singspiel / Alman stili komik opera (1791).
- La clemenza di Tito, K.621, opera seria (1791)

Görsel 2.4. Yoksullar Mezarlığı Mozart Anıtı (<http4>)

2.2.Mozart'ın Klasik Dönem Müzik Anlayışı

2.2.1. Klasik Dönem Müziği Özellikleri ve Süsleme

Klasik terimin sık sık çeşitli çalgılardan oluşan geniş bir grup tarafından icra edilen , girift ve sözsüz bestelere atfen kullanıldığını duymuş olabilirsiniz. Fakat aslında bu terim Avrupa müziğindeki belirli bir dönemi ifade etmektedir. Klasik müzik kulağa her ne kadar süslü ve ihtişamlı gelse de aslen net ve güçlü melodileri yeğleyen klasik besteciler, bunlardan sıyrılarak müziği temeline indirgemeye ve en güzel öğelerini ön plana çıkartmaya çalışmışlardır. Bu dönemin tanınmış bestecileri arasında Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig van Beethoven ve Franz Joseph Haydn yer alır (Boone, Schonbrun,2019:14,15).

Müzik tarihçilerine göre, J.S. Bach'ın ölüm tarihi 1750'den, L.Beethoven'ın ölüm tarihi 1827'ye kadar geçen dönem Klasik Çağ olarak tanımlanmaktadır. “Klasik” sözcüğü, eski Yunan ve Roma imparatorluğundaki klasik olmuş eserleri yeniden gün yüzüne çıkarmak, bu değerleri muhafaza ederek yeni eserler yaratmaya çalışmak, yüzyıllar boyu değerini koruyan ve güncelliğini yitirmeyen yapıtlar ortaya koymak anlamına gelmektedir.

Müzikte ise klasik sözcüğü, basit olmayan ciddi müzikleri anlatmaktadır. Hafif müziğin her dönemde zamanın koşullarına göre bir moda yaratıp geçici bir karakter taşıması, ciddi müziğin klasik sözcüğüyle tanımlanmasına neden olmuştur (İlyasoğlu, 1996:51).

Bu dönem icracılar açısından da çok renkli ve zengin bir dönemdi. Hem şancılar hem de çalgıcılar, daha önce alışkın olmadıkları yoğunlukta yeni eserlerle karşılaştıklarından günümüz sanatçılara göre deşifre etme alışkanlıkları ve yetenekleri daha fazladır. Aynı tarzdaki eserleri hemen her gece icra ettikleri için ilk kez gördükleri eserleri de zorlanmadan çalabilmişlerdir (Büke, 2000:60).

18.yy'ın başlarında Barok Dönemden Klasik Döneme geçerken, dönemin temellerini hazırlayan bazı ara akımlar olduğunu görüyoruz. Bu akımlardan biri ve belki de en önemlisi rokoko akımıdır.

Paris'te daha çok soyluların savunduğu ve sahip çıktığı bir akım olan Rokoko, XV. Louis dönemindeki soyluların ve aristokrat kesimin beğeni anlayışını yansıtmaktadır. Barok sanatın gösterişinden uzak, hafif, sade ve zariftir. Rokoko stilindeki eserler ciddi ve uzun yapılardan çok, küçük biçimler için bestelenmiştir. Barok dönemin karmaşık

kontrpuan yapısına, aşırı süslemelerine başkaldıran ilk hareket olmuştur (İlyasoğlu, 1996: 49).

Klasik dönemde müzik, soyluların tekelinden alınarak, büyük salonlarda halk ile buluşmuştur. Buna öncülük eden dönemin en önemli bestecileri Christoph Willibald von Gluck, Franz Joseph Haydn, Ludving van Beethoven ve Wolfgang Amadeus Mozart'dır.

2.2.2. Appogiatura

Appogiatura müzikte bir süsleme biçimidir. Barok dönemden günümüze süre gelmiş ve Klasik dönem müziğinde de besteciler tarafından kullanılmıştır. Özellikle Mozart müziğinde, nota yazımında appogiatura süslemesini sıklıkla kullanmıştır.

Süsleme ile yazılmış olan notanın bir öncesindeki notanın süresi içerisinde çalınır. Appoggiatura'nın diğer bir adı ise "çarpma"dır. Küçük bir sekizlik nota ile işaretlenir. Nota yazımında sapı yukarıya doğru çekilir ve sapının üzerinde küçük bir çizgi çizilir.

Şekil 2.1 Appogiatura örneği

Appogiatura asıl notadan önce kısa kuyruklu daha küçüğü yazılarak belirtilir. Süresi genellikle asıl notadan çok daha kısa olur. Çabucak çalınır ve asıl notaya geçilir. Yapıtlarda armonik bir süsleme ögesi olarak kullanılır. Kimi besteciler yapıtlarına melodik değer katmak amacıyla daha uzun süreli çarpma notaları da kullanmışlardır. Yine bir süsleme ögesi olan fakat önce değil asıl notayla birlikte çalınan "acciaccatura" ile karıştırmamak gerekir (Boone, Schonbrun,2019:16,17).

Klasik döneme denk gelen süreçte süslemelerin kullanım sıklıkları azalmış, mevcut kullanılanlarda ise belirsizlikler devam etmiştir. Romantik Dönem ve günümüz müziğinde ise bu sembolleri kullanmak yerine, istenilen süsleme açık ve net bir şekilde notalanmış, böylelikle olabilecek muhtemel fikir uyuşmazlıklarının önüne geçilmiştir. Tril ve tril varyasyonlu süslemeler hemen hemen her dönemde en çok tercih edilen ve bir o kadar da üzerinde tartışılan süsleme kategorisi olmuş, appogiatura varyasyonlu

süslemeler ise daha az tercih edilmiş fakat tril ve tril varyasyonlu süslemelere göre belli bir standarda oturtturulmaları daha kolay gerçekleşmiştir (Pirgon, 2010 :126).

Bir başka önemli süslemeden biri olan “appoggiatura” ise ilk önce “accentus”, sonra “verschlag” olarak tanımlanmış, bilhassa İtalyan Vokal Müziği’nde önemli bir rol oynamıştır. Sürekli değişen ve gelişen bu sürecin sonucunda belirsizlik daha da artmış, işin içinden çıkılmak zorlaştıkça tüm bu işaretler Barok Dönem’de en çok tercih edilen süsleme işareti trilin varyasyonları olarak kabul edilmiştir (Baduca,1993:311).

2.2.3. Uzun Appogiatura

Uzun appogiatura önüne konulduğu notanın değerine göre farklılıklar gösterir. 2 vuruşlu notanın önüne konulduğunda o notanın yarısı kadar, 3 vuruşlu notanın önüne konulduğunda o notanın üçte ikisi kadar çalınır.

Şekil 2.2.Uzun Appogiatura örneği

2.2.4. Kısa Appogiatura

Süslenen notadan hemen önce çalınır. Barok Dönem’de bazı eserlerde süslenen notanın süresi içerisinde çalınmıştır. Klasik Dönem’den günümüze alternatifsiz olarak süslenen notanın bir öncesindeki notanın süresi içerisinde çalınır.

2.3.Mozart'ın Türk Müziğinden Etkilenmesi

1683'teki 2.Viyana Kuşatması, Avrupa’da birçok iz bırakmıştır. Avrupa halkında müziği de dahil olmak üzere Türk elbiselerine, geleneklerine, yiyeceklerine yoğun bir merak ve hayranlık vardı. Türk giysi ve geleneklerine dair ipuçları da veren, Türkçe dramalar, opera ve baleler özellikle popülerdi (Büke , 2012).

Avrupa’da Osmanlı giysileri hem kadınlar hem de erkekler arasında moda olmuştur. Avrupalılar, Mehter Müziği’nin gümbürtüsünden ve heybetinden etkilenmişler ve unutamamışlardır (Say, 2000:102).

Franck (Cara Mustapha), Lully (Le Bourgeois Gentilhomme). Rameau (Les Indes Galantes), Gluck (La Rencontre imprevue), Michael Haydn (Turkrsh Süite), Joseph Haydn ("Military" Symphony, L'incontro improvviso), Franz Christoph Neubauer (La Bataille de Martinestie, oder Coburts Sieg uber die Turken), Joseph Staizei (Le gelosie

del seaglio), Weber (Abu Hassan), ve Beethoven (Symphony No 9, Die Ruinen von Athen, Wellingtons Sieg) gibi birçok besteci "Türk" stilinde (Türklükle ilgili öğeler içeren) eserler verdi. Bu izlerden doğan modadan Mozart da etkilenmiştir.

Mehter marşındaki ritimden esinlenen Mozart, K. 311 sayılı eserinin 3'üncü bölümü olan "Rondo alla Turca" yani Türk marşını ve K. 219 sayılı Keman Konçertosunu bestelemiştir. Türklere olan ilgisini, yarım kalmış olan operaları Kahire Kazı, Zaide ama en önemlisi de Saraydan Kız Kaçırma operasıyla ortaya koymuştur. Saraydan Kız Kaçırma operasındaki davulun sıklıkla kullanılması da bu etkinin eseridir (Büke , 2012).

Mozart'ın bütün bu eserlerde Türk müziği olarak meydana getirdiği bölümler gerçek Türk müziği ile hiç ilgisi olmayan yaratma esprileri niteliğini taşır. Bu duruma göre Mozart'ın, Türk mehter birliklerini dinleyerek etkilenmiş olduğu bir gerçektir. Sanatında Doğu dünyasının sihirli masallarına da yer vermiş olan Mozart, Osmanlı Mehterhanesinin etkisiyle bu tür eserlerde daha çok vurgulu sazları kullanmış, entervallerde özellikler göstererek kendi anlayışına göre bir Türk müziği meydana getirmiştir. Bütün bu eserlerde Mozart dikkati çeken bir önemle Doğu'nun sihirli havasını sanatında kişisel bir anlayışa dayanarak dile getirmekte ve böylece dinleyenleri eserin yansıttığı egzotik atmosfere kolayca çekip götürebilmektedir (Altar,2010:125,126).

Mehter kıyafetleri, sazları ve müziği ile Avrupa Devletleri arasında çok sevilmiş ve mehter takımları önce Prusya, Rusya ve Avusturya başta olmak üzere diğer Avrupa Devletleri'nin ordularında da kurulmuş ve Türk marşları çalınmaya başlanmıştır. Avrupalılar zamanla bando musiki aletlerinde değişiklikler yaparak, bugünkü Avrupa askeri bandosunu geliştirmişlerdir (Gür ,2012).

2.4. Die Entführung aus dem Serail (Saraydan Kız Kaçırma)

Görsel 2.5. Saraydan Kız Kaçırma İlk Afişi (<http5>)

Belmonte (Genç bir İspanyol kızzadesi).....	Tenor
Pedrillo (Belmonte'nin yardımcısı).....	Tenor
Constanze (Belmonte'nin sevgilisi).....	Soprano
Blondchen (Hizmetçi).....	Soprano
Osmin (Selim Paşanın kahyası).....	Bas
Selim Paşa (Osmanlı Paşası).....	Konuşan rol

Mozart'ın 3 perdelik bir şarkılı - oyun (Singspiel = komik opera) olarak yazmış olduğu "Saraydan Kız Kaçırma" operasının ilk oyunu , 16 Temmuz 1782 tarihinde Viyana'da yapıldı.

Bu operanın librettosu, Christian Friedrich Bretzner'in (1748-1807) besteci Johann Andre (1741-1799) için 1781 yılında şarkılı oyun metni olarak yazmış olduğu "Saraydan Kız Kaçırma" adlı librettodan esinlenerek Gottlieb Stephani (1741-1800) tarafından yazıldı (Altar, 2010:124,125).

2.4.1. Birinci Perde

16.yy.'da İstanbul'da Boğaziçi'nde Selim Paşa'nın sarayında bir bahçe. Arka planda kafesli pencereleriyle sarayın bir cephesi yükselmektedir. Bahçe çeşitli çiçeklerle bezenmiştir. Ağaçların altında Belmonte acılı bir tavırla dert yanmaktadır. Sevgilisi Constanze, hizmetçisi Blondchen ve uşağı Pedrillo bir deniz yolculuğu esnasında korsanlar tarafından tutulmuş, İstanbul'a getirilerek Selim Paşa'ya satılmıştır. Belmonte bunu öğrenir öğrenmez İstanbul'a gelmiş, hatta Paşa'nın bahçesine girmeyi başarmıştır. Aryasından anlaşılacağı üzere şimdi bütün aklı fikri kızları saraydan kaçırmak ve sevgilisini bir daha görebilmektir. (Hier soll ich dich denn sehen). Birden ayak sesleri duyulur, iri gövdeli koca sakallı ve zeki bakışlı bir adamın geldiği görülür. Gelen paşanın kahyası Osman'dır. Elindeki sepete incir toplarken bir yandan çapkınlığı öven aryasını söylemektedir. (Wer ein Liebchen hat gefunden). Osman yabancıyı görür, konuşmak istemediği için kendisinin sağır olduğunu söyler. Fakat Belmonte'nin uşağının ismini bildirmesi üzerine hiddetle Pedrillo'dan bahse koyulur. Saraya yeni gelen bu adamın bir şeyler düzenlediğini sezmede, ona kızmaktadır (Yener,1992:20).

Hırsıyla uzaklaşırken Pedrillo görünür. Efendisiyle Pedrillo kıvançla birbirlerine sarılırlar. Pedrillo'nun anlattıklarına bakılırsa Constanze Paşanın yanında güven altındadır, ancak zavallı Blondchen'e Osman göz koymuştur. Kızları kaçırmak kolay olmayacaktır. Paşa, Constanze ile yaptığı kayık gezisinden dönmek üzeredir. Pedrillo efendisini Paşa'ya mimar olarak tanıtacaktır. Belmonte yalnız sevgilisini düşünmekte, içinde buldukları durumdan endişe duymaktadır. Constanze'ye aşkı sonsuzdur. Onu uzaktan görmüştür (Constanze , dich wiederzusehen). Şarkı bitince duydukları ses üzerine hemen saklanırlar. Paşa ve Constanze yeniçeriler tarafından karşılanırlar. Belmonte ve Pedrillo saklanmışlardır. Paşa kıza kendisini niçin sevmediğini sorar. Constanze buna Belmonte'ye aşkını anlatan bir şarkıyla cevap verir. (Ach , ich liebe , war so glücklich). Paşa, parçayı yüzünde kıskançlığı belirten bir anlamla dinler ve kıza ertesi güne kadar kesin bir karar vermesini söyler. Kız acıyla uzaklaşırken iki İspanyol genci görünürler. Pedrillo efendisini mimar olarak tanıtır. Paşa delikanlının sarayda kalması için emir verir. Osman bu işten memnun olmamıştır. Üçünün duygularını belirten bir trio biterken perde iner. (Marsch ! Marsch ! Marsch ! trollt euch fort !) (Yener, 1992: 20-21).

2.4.2. İkinci Perde

Sarayın bahçesinde bir köşe. Osmin Blondchen'le konuşmakta , eninde sonunda kendisinin olacağını söylemektedir. Kız "Lied" biçiminde yazılmış bir arya ile düşüncelerini anlatır ; yabancı bir kadının haremde mutlu olmasına imkan yoktur (Durch zaertlichkeit und schmeicheln). Sonra ona kendisini rahatsız etmemesini, gerekirse Paşaya durumu anlatacağını söyleyerek kovar. Kısa bir düetten sonra Osmin çıkıp gider. Constanze yaklaşır, acısı büyüktür. Blondchen Paşayı görerek Constanze'yi yalnız bırakır.

Selim Paşa güzel yabancı kıza mühletin sona ermek üzere olduğu kararını bildirince Constanze duygularını bir daha açıklar; Türk kızını sevmesine imkan yoktur, sonuçta ölüm dahi olsa sevdiği adamı , Belmonte'yi, unutamayacaktır (Martern aller Arten). Paşa üzüntüyle çıkıp gider. Blondchen ve biraz sonra da ürkek adımlarla Pedrillo gözüktür. Belmonte'nin saraya geldiğini, kaçmak için bütün hazırlıkların yapıldığını ve Osmin'e şarap içirip sızdıracağını söyler. Blondchen'e uyku ilacı vererek bunu Osmin'in başı ucundaki sürahiye koymasını tembihler. Constanze ve Belmonte çıkarken Osmin tekrar gözüktür. Pedrillo hazırladığı iki şişe şarabı çıkarıp kahyaya içmesi için zorlar. Fakat dini gereğince yasak olduğunu söyleyen Osmin'in içmeye niyeti yoktur. Biraz sonra ısrara dayanamayarak şişeyi diker. Neşelenmiş, coşmuştur. Pedrillo ile eğlenceli bir düete başlar (Vivat Bacchus ! Bacchus lebe!). Osmin sızınca sahneye giren Belmonte'ye durumu anlatırken kızlar gözüktürler. Constanze sevgilisine sarılır ve Belmonte duygularını güzel bir arya ile belirtir (Wenn der Freude Thraenen fliessen). Sonra kızın Paşayı sevdiğini sandığını ve çok üzüldüğünü belirtir. Constanze böyle bir şeyin bahis konusu olmayacağını söyler. Beri yanda Pedrillo da sevdiğine, Blondchen'ine kavuşmuştur. Dördü arasındaki mutlu kuartet biterken perde iner (Yener, 1992: 21).

2.4.3. Üçüncü Perde

Gece yarısı, haremın ön duvarı. Kaçış saati gelmiştir. Gençleri gemisi ile kaçırarak olan Klaas ve Belmonte ellerinde bir merdiven ile gözüktürler. Evvelce kararlaştırdıkları gibi Pedrillo bir serenada koyulur. Bu kızlara kaçmalarını haber veren bir paroladır. Sarayın penceresine dayadıkları bir merdivenle iki kızı aşağı indirirler. O sırada korktukları şey başlarına gelir. Tam bu sırada uyanan baş kâhya Osman, nöbetçileri çağırarak kaçışlarını engeller. Her şeyi anlamış, kaçakları yakalamıştır. Osman'ın intikam duygusu sonsuzdur. Bu zaferi bir arya ile kutlar. Dans eder, hoplar, zıplar ve orkestranın ritmi eşliğinde komik bir tablo yaratır. Selim Paşa duyduğu gürültünün ne olduğunu anlamak üzere geldiğinde 'iharet' olayını öğrenir. Osman efendisine yaptığı işleri anlatmakta, Belmonte'nin mimar olmadığını kızları kaçırmak için geldiğini söylemektedir. Paşa, Belmonte'yi çağırır, delikanlı kimliğini açıklar ve babasının Selim Paşa'nın can düşmanı Komutan Lostados olduğu gerçeğini ortaya çıkarır. Paşa bu adı duyunca çok kızmıştır, ancak inanılmaz bir hoşgörü örneği sergileyerek onları bağışladığını bildirir. Belmonte'ye babasına gidip düşmanı olduğu paşanın, nasıl bir adam olduğunu anlatmasını söyler.

Çiftler kıvanç ile birbirlerine sarılır, artık özgürlerdir. Osman ise diğer yanda bu durumu protesto eder. Sevgililer ve herkes, Selim Paşa'ya sevgilerini sunarlar. perde iner (Yener, 1992: 21-22).

2.4.4. Saraydan Kız Kaçırma Eserinin Librettosu

Avusturya İmparatoru II. Joseph'in isteği üzerine Die Entführung aus dem Serail (Saraydan Kız Kaçırma) eserini besteleyen Mozart, eserin librettosu için Gottlieb Stephanie ile çalışmıştır. Fakat sanatçının eserin konusunu ve başlıca bölümlerini Christoph Friedrich Bretzner adlı yazarın bir oyunundan aldığı daha sonraları anlaşılmıştır. O dönemde ileri sürülen bir başka iddia ise Gottlieb Stephanie'nin Mozart'ın istek ve katkılarıyla C.F.Bretzner'e ait olan "Belmonte und Constanze" isimli eseri , üzerinde adaptasyonlar yaparak Saraydan Kız Kaçırma adlı esere dönüştürdüğü yönündeydi.

Eserin 16 Temmuz 1782 yılında Viyana da sahnelenişinin ardından Christoph Friedrich Bretzner, Leipziger Zeitung gazetesinde şöyle bir ilan yayınlamıştır:

“Viyana’da Mozart isimli bir bestecinin “Belmonte und Constanze” adlı piyesini opera şeklinde bestelediğini duydum. Durumu protesto eder, eser üzerinde hakkımı arayacağımı bildiririm. İmza: Chr. Fr. Bretzner. Fakat bu intihal meselesinin aslı astarı ortaya çıkmamış, aydınlanmamış bir olay olarak kalmıştır (Yener, 1992: 19-20).

Saraydan Kız Kaçırma Operası 1781 senesinde babasının yanından ve Salzburg başpiskoposunun hizmetinden ayrılarak Viyana'ya yerleşen Mozart'a İmparator II. Joseph tarafından sipariş edilmişti.

Saray tiyatrosunu İtalyan etkisinden kurtarmak endişesi ile Almanca dilinde, singspiel olarak sipariş edilen operanın metnini yazma görevi ise önce aktör Friedrich Schröder 'e, onun projeden elini çekmesi üzerine de Gottlieb Stephanie'ye verilmişti. Stephanie ise telif hakları kanununun olmadığı bir dönemde Christoph Friedrich Bretzner'in Belmont und Constanze başlıklı eserinden kendisine bir libretto çıkartmış ve Mozart'a vermişti. Hatta Mozart operayı bestelemeye başladıktan sonra Bretzner, kendisinden izin almadığını ileri sürerek Leipzig'de bir dergiye 1782 senesinde yazmış olduğu bir mektupta bu durumu şiddetle protesto etmişti: "Viyana'da yaşamakta olan Mozart adında birisi Belmont und Constanze isimli tiyatro eserimi uygunsuz bir şekilde kendisine Opera metni olarak kullanma küstahlığını göstermiştir. Haklarıma yapılmış olan bu tecavüzü şiddetle kınıyorum." Bretzner bu protestosunu yaparken eserinin bu şekilde ölümsüzleştirileceğini nasıl bilebilirdi.

1782 yılının haziran ayında tamamlanan yapıt ilk defa 16 Temmuz günü Viyana'da sergilenmiştir (Aracı , 2000 : 59).

2.4.5. Libretto Yazarı Gottlieb Stephanie

Görsel 2.6. Gottlieb Stephanie (http6)

Genç Gottlieb Stephanie Mozart'ın Avusturyalı oyun yazarı, yönetmeni ve librettisti. Stephanie, 19 Şubat 1741 yılında Berslau kentinde doğmuştur. Gottlieb Stephanie kendisinden yaşça büyük ağabeyi ile isim olarak karıştırılmamak için “genç” sıfatını almıştır. Lise eğitiminin ardından, Halle’de Hukuk eğitimi almıştır. 1757 yılında Prusya ordusuna katılmış, Yedi Yıl Savaşları’nda esir düşmüş, 1763 yılındaki barış antlaşması ile askerlik görevinden istifa etmiştir. Bir süre Ausburg’da reklamcı olarak çalışıp sonrasında Viyana’ya dönmüştür. 1769 yılında Alman sahnesinin oyuncu topluluğuna katılmış ve aktör, rejisör yardımcısı, tiyatro yazarı olarak görev almıştır.

Avusturya İmparatoru II. Josef, genç Stephanie’nin baş idarecisi olduğu Almanca dili ile opera oynayan “Nationalsingspiel” adlı (ulusal Singspiel) bir opera kumpanyası kurulmasına destek sağlamıştır. İmparator, Stephanie’ye kumpanyada sahnelenmek üzere bir opera sipariş etmiştir. Bunun sonucunda ortaya çıkan Saraydan Kız Kaçırma Operası’nın başarısı, hem bestecisi Mozart’ın hem de libretto yazarı genç Stephanie’nin sanat yaşamında dönüm noktası olarak sayılmıştır. Avusturyalı aktör, oyun ve libretto yazarı olan Johann Gottlieb Stephanie 23 Ocak 1800 yılında Viyana’da ölmüştür (http14).

2.5.Saraydan Kız Kaçırma Operasının Türü

2.5.1. Singspiel

Avusturya İmparatoru ikinci Joseph özellikle müzik ve tiyatro alanında yaptığı devrimlerle tanınmış, sanat eserlerinin ulusal karakter taşıması yolunda direktifler vermişti. Bunun sonucu olarak "Singspiel" denilen hafif Alman operaları hızla çoğalmış, o çağ Viyana'sında pek yaygın olan bale ve İtalyan operası tekeli sona ermişti. Mozart işte bu sıralarda İmparator'dan bir "Singspiel" bestelemesi için emir almıştır (Yener, 1992 : 19).

Opera sanatının bir türü olan Singspiel “şarkılı oyun” anlamına gelmektedir. Bir başka deyişle Alman stili bir müzikli tiyatrodur. 18. yüzyılın ortalarından 19. yüzyılın ortalarına kadar bir sahne eseri türü olarak geniş ilgi gören Singspiel de opera konuşma dili ile müzik dramı karışıktır. Singspiel, İtalyanların opera buffa, Fransızların opera comique, İngilizlerin ballad opera adları altındaki türün Almanca konuşulan ülkelerdeki karşılığıdır.

Almanya'da şarkılı oyunun beğenilmesine ortam hazırlayan, İngilizce'den ve Fransızca'dan çevrilen komik opera türündeki eserlerin, gezgin bir tiyatro topluluğu tarafından Almanya'da sahnelenmiş olmasıdır. 1736'da Prusya'nın İngiltere elçisi “The Devil To Pay” (Şeytan Öder) adlı İngilizce ballad-opera'nın özel olarak Almanca'ya tercümesini yaptırmış ve bu eser ‘Singspiel’ adı ile 1740'da Hamburg ve Leipzig'de sahnelenmiştir. Bu eserin başka bir versiyonu 1766'da “Der Teufel ist los oder Die verwandelten Weiber” adı ile ‘Singspiel’ olarak besteci ‘Johann Adam Hiller’ ve Alman söz yazarı ‘Christian Felix Weisse’ tarafından Almanca'ya uyarlanmıştır. Beğeni kazanan bu yeni tür sayesinde bu iki ortak eser hazırlayıcısının ‘Alman Singspiel tarzının babaları’ olarak anılmalarına neden olmuştur

Johann Adam Hiller (1728-1804) Singspiel geleneğinin kurucusu olmuştur. Lied'leri (Alman Şarkıları) de içeren bu hareketli ve sevimli oyunlar 18. yüzyılın sonlarında moda olmuştur. Goethe bile Singspieller için şiirler yazmıştır. Onun şiirlerinden oluşan şarkılı gülünçlü oyunlar arasında Erwin ile Elmire (1774) ünlüdür. Öteki Alman Singspiel bestecileri ve eserleri ise şunlardır; J.F. Reichardt, Amors Guckkasten(1773); G. Benda, Dorjahrmarkt(1775) Julie und Romeo(1776); J.Andre, Entführung(1781); C.G. Neefe, Adelheid von Weltheim(1780) (Say, 2000: 272,273).

Şarkılı oyun. Fransızların opera comique , İtalyanların opera buffa adını verdikleri ; içinde konuşan rollerin ve güldürü öğelerinin de bulunduğu hafif opera türünün Almanya'daki karşılığı. İlk örneklerini 1750'lerde J.A.Hiller besteledi. Daha sonra birçok Alman ve Avusturyalı besteci bu türde yapıtlar verdiler (Sözer, 2012 : 218).

2.6.Saraydan Kız Kaçırma Operasındaki Karakterler

2.6.1. Selim Paşa

Constanze ve Blondchen'i esir tutan Osmanlı padişahıdır. Esasında sert bir karakter olan Selim Paşa Constanze'ye karşı anlayışlı ve kibardır. Selim Paşa rolü ilk olarak Dominik Jautz tarafından 1782 yılında canlandırılmıştır.

2.6.2. Constanze

Belmonte'nin sevgilisi olan İspanyol soylusudur. Selim Paşa'nın sarayında esirdir. Her fırsatta Selim Paşa'nın ilanı aşkına kibar bir şekilde hayır cevabını veren Constanze bir gün Belmonte'nin gelip onu bu esaretten kurtaracağını bilmektedir. Hizmetçisi Blondchen ile sarayda günlerini geçirir. Constanze rolü ilk olarak Katharina Cavaliere tarafından 1782'de canlandırılmıştır.

2.6.3. Blondchen

Constanze'nin İngiliz hizmetçisi ve Pedrillo'nun sevgilisidir. Hanımı ile beraber yakalanmış ve Selim Paşa'nın sarayında erkekleri onları kurtarana kadar esir tutulmuştur. Pedrillo her fırsatta Blondchen ile görüşmek ve hasret gidermek ister fakat Osmin her seferinde bu görüşmeye engel olur. Çünkü Blondchen2e göz koymuştur. Blondchen rolü ilk olarak Therese Teyber tarafından 1782'de canlandırılmıştır.

2.6.4. Belmonte

Constanze'ya âşık İspanyol bir asilzadedir. Hizmetçisi Pedrillo ile Selim Paşa'nın sarayından sevgilisi Constanze'yi kaçırma planları kurar. Uşağının yardımı ile saraya girer ve iki hanımı kurtarır. Belmonte rolü, ilk olarak Valentin Ademberger tarafından 1782'de canlandırılmıştır.

2.6.5. Osmin

Selim Paşa'nın yaveri, sert bir karakterdir. Sarayda esir olarak tutulan İngiliz hizmetçi Blondchen'e âşık olmuştur. Pedrillo'ya her fırsatta işkence eden Osmin, Blondchen'i her yalnız yakaladığında sarkıntılık etmektedir. Osmin rolü ilk olarak Ludwig Fischer tarafından 1782'de canlandırılmıştır.

2.6.6. Pedrillo

Belmonte'nin uşağı ve Blondchen'in sevgilisidir. Efendisi olan Belmonte'yi bir şekilde saraya alıp Constanze'yi ve hizmetçisi olan Blondchen'i saraydan kurtarmaya çalışır. Pedrillo rolü ilk olarak Johann Ernst Dauer tarafından 1782'de icra edilmiştir.

3. YÖNTEM

Bu bölümde seçilen opera, karakter analizi, verilerin literatür taraması yöntemi ile toplanması ve değerlendirilmesi ile ilgili bilgi verilecektir.

3.1.Araştırma Modeli

Yapılan çalışma Mozart'ın Saraydan Kız Kaçırma Operası'ndaki Pedrillo karakterinin libretto ve müzikal bakımından analizi ve durum tespitine yönelik tarama modeli bir çalışmadır.

3.2.Literatür Taraması ve Yorumlanması

Araştırmada verilen literatür bilgilerine internet kaynakları, Ankara Devlet Opera ve Balesi Arşivi ve konu ile ilgili olacağı düşünülen tüm kaynak kitaplar aracılığıyla ulaşılmıştır.

Araştırmada seçilen Pedrillo karakterinin libretto ve müzikal bakımından analizine ulaşmak için literatür taraması tekniği kullanılmıştır. Literatür taraması tekniğinde elde edilen bulgular düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunulmuştur.

4. BULGULAR VE YORUM

4.1.Pedrillo Karakterinin Müzikal ve Libretto Bakımından İncelenmesi

Görsel 4.7. Pedrillo (<http7>)

Osmin baskın bir karakterdir ve Pedrillo her ne kadar sarayda görevli gibi yer alsada esasında o da bir esir rolündedir. Sarayda kendisi gibi esir olan ve hizmetçilik görevlerinde kullanılan Blondchen'a aşık bir karakteri canlandırmaktadır. Esasında Belmonte saraya gelene kadar Pedrillo'nun aklındaki tek görev Osmin'i Blondchen'dan uzak tutup Blondchen ile aşkını yaşamaktır. Osmin, eserin başından sonuna dek Pedrillo'ya türlü işkenceler yapmakta ve her gördüğü yerde hırpalamaktadır.

İlk perdenin hemen başında karşımıza çıkan Pedrillo, sarayın muhafızı, paşanın sağ kolu ve kahyası Osmin ile ilk diyaloguna girmektedir.

Görsel 4.8. Koro- Selim Paşa (http8)

- **Pedrillo:** Osman. Paşa hala dönmedi mi?
 - **Osman:** Ne?
 - **Pedrillo:** Anlamadın mı? Paşa, Paşa geldi mi?
 - **Osman:** Git kendin bak! Paşa geldi mi, gelmedi mi ben ne bileyim!
 - **Pedrillo:** Tanrı aşkına ne yaptım ben sana? Bitsin aramızdaki düşmanlık. Gel barış yapalım!
 - **Osman:** Barış mı? Seninle? Hah! Hah! Hah! Yahu ben seni öldürmek istiyorum. Ne barışı!
 - **Pedrillo:** Ama söylesene neden? Neden?
 - **Osman:** Çünkü sana tahammül edemiyorum.
- (ADOB 2009,28)

Görsel 4.9. Osmin ve Pedrillo (http9)

Takip eden sahnede Belmonte, Constanze'yi kurtarmak için saray avlusunda görülür. Pedrillo'nun görevi artık farklı bir boyut kazanmıştır. Belmonte ülkesinde Pedrillo'nun efendisidir. Pedrillo her ne pahasına olursa olsun Belmonte'ye yardım edecektir. İlk etapta Belmonte'yi saraya sokması gerekmektedir.

- **Belmonte:** Pist! Pist! Pist! Pedrillo!
- **Pedrillo:** Bu mümkün mü?
- **Belmonte:** Pedrillo!
- **Pedrillo:** Siz misiniz gerçekten?
- **Belmonte:** Söylesene. Constanze hala yaşıyor mu?
- **Pedrillo:** Yaşiyor...Esir düştüğümüzden beri kötü şeyler yaşadık. Şükür ki Selim Paşa bizi himayesine aldı.
- **Belmonte:** Constanze bana hala sadık mı?
- **Pedrillo:** Elbette sevgili efendim. Ama buradan nasıl kaçacağız?
- **Belmonte:** Ben hazırlıkları yaptım. Limanın yakınında bir gemi bekliyor.
- **Pedrillo:** Bir dakika! Paşa tekne gezintisinden dönmek üzere. Siz burada kalın.
- **Belmonte:** Pedrillo!
- **Pedrillo:** Hemen geliyorum.

(ADOB 2009, 36)

Pedrillo Selim Paşanın huzuruna çıkar ve bir mimar geldiğini ve sarayda çalışmak istediğini söyler. Böylece Belmonte saraya girebilecektir.

- **Pedrillo:** Paşam!
- **Paşa:** Ne var?
- **Pedrillo:** Affınıza sığınarak.
- **Paşa:** Ne istiyorsun Pedrillo?
- **Pedrillo:** Paşam. Paşam nasıl derler. O mimar, hizmetinize girmek istiyor...
- **Paşa:** Peki görelim bakalım marifetini! Bugün yerleşsin, yarın konuşuruz!
- **Pedrillo:** Teşekkürler Paşam...

(ADOB 2009,53)

Belmonte saraya giriş için Pedrillo aracılığı ile Selim Paşa'dan izin almıştır. Fakat karşılarında bir engel daha vardır. Belmonte ve Pedrillo bir plan yaparlar. Osmin, Pedrillo ve Belmonte'nin karşısına çıkar ve onları saraya almak istemez. Belmonte'nin mimar olarak saraya alındığını dile getirseler de Osmin kararını değiştirmez. Belmonte ve Pedrillo saraya girme çabaları içerisinde iken Trioyu söylemeye başlarlar.

Görsel 4.10. Osmin, Pedrillo ve Belmonte (<http10>)

- **Osman:** Nereye?
- **Pedrillo:** İçeriye!
- **Osman:** Çekilin geri!
- **Pedrillo:** Bir dakika. O Paşanın hizmetinde.
- **Osman:** Hıh! Kim olursa olsun giremez içeri!
- **Belmonte:** Küstah. Benim gibi birine saygın yok mu?
- **Osman:** Hadi çekip gidin buradan!

(ADOB 2009,53)

43

N°7. TERZETT.

Allegro. OSM.

Marsch, marsch, marsch! trollt euch fort, sonst
soll die Basto - na.de euch gleich zu Diensten stehn, euch gleich zu Diensten

BELM.
Ei, ei, ei, das wär'ja Schade, mit uns so umzu -
FEDR.
OSM. Ei, ei, ei, das wär'ja Schade, mit
stehn.

Şekil 4.3. Ölçü: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18

- Marş, marş, marş! Haydi gidin artık.
- Yoksa kötü olacak sonunuz...
- Bu ne saygısızlık! Çekil, giriyoruz!
- Bize yazık değil mi? Bu nasıl davranış?
- Sakın yaklaşmayın! Yoksa hapse atarım!
- Kenara çekil! İçeri giriyoruz!
- Kenara çekil! İçeri giriyoruz!
- Marş, marş, marş! Gidin!
- Marş, marş, marş! Haydi gidin artık!
- Bu ne saygısızlık! Çekil içeri giriyoruz!
- Gidin! Yoksa sonunuz kötü olacak!
- Bu ne saygısızlık!
- Kenara çekil! İçeri giriyoruz!
- Sakın yaklaşmayın, defolun!...
- Marş, marş, marş! Gidin!
- Çekil, kenara çekil! İçeri giriyoruz!
- Sakın yaklaşmayın, defolun! (ADOB 2010)

Do minör ton ile başlayan Terzett 2/4'lük ölçü biriminde yazılmıştır. Başlangıçta Allegro (Hızlı, canlı) olarak ritimlendiren Terzett, 98. ölçüde Allegro assai (daha hızlı, daha canlı) olarak ritimlendirilmiştir. 15. ölçüde Pedrillo'nun girişi ile birlikte sol minör tona geçiş yapmaktadır.

Şekil 4.4. Ölçü: 14, 15, 16, 17, 18

26. ölçüde La bemol Majör tona geçiş yapılmıştır. 30. ölçüde Osman'ın sol notası ile giriş yapmış, Mi bemol majör ton ile parça devam etmiş, 40. ölçüde Si bemol 7'li akor ile çözülmüştür. 53. ölçüden sonra Mi bemol major gelene kadar 8 ölçülük kadans vardır. 65. ölçüde Do minör başlayarak 73. ölçüde 4 ölçülük Fa minör geçiş yapılmış, 77. ölçüde Fa diyez minör -5 geçişi ardından 85. ölçüde Do minöre parça bağlanmıştır. Terzett boyunca özellikle Osman karakterinin tonalitesi olarak Do minörün seçilmesi rastlantı değildir. Do minör ton parça içerisinde baskıcı ve saldırgan bir tavır simgelemektedir.

Bu Terzett esnasında Belmonte ve Pedrillo saraya girmeye çalışmakta ve Osman'ın onlara gaddarlık ile engel olmaktadır. Tam da bu esnada müziğin de getirdiği üzere sahne üzerinde Belmonte ve Pedrillo kararlılık ile saraya girmek için savaşılmaktadır. 98. ölçüde Allegro assai ritminde Do major'e döner. Do majöre geçen parça artık aydınlık ve zafer dolu bir müziğe dönüşmüş, Pedrillo ve Belmonte nihayet Osman'ı alt ederek saray kapısından içeriye girmişlerdir.

Şekil 4.5. Ölçü: 98, 99, 100, 101

İkinci perde de Pedrillo ve Belmonte kızları saraydan kaçırmak için bir plan yaparlar. Plana göre Pedrillo, Osman'ın uykuya ilaçlı şarap iirecektir. Pedrillo kızları aramak ve planı anlatmak için sarayda dolaşmaya başlar ve Blondchen ile karşılaşır.

- **Pedrillo:** Blondchen! Blondchen! Blondchen!
- **Blonde:** Ne oldu?
- **Pedrillo:** Yeni haberler var. Ruhunu şenlendirecek haberler. Belmonte burada.
- **Blonde:** Ne? Belmonte? O burada mı?
- **Pedrillo:** Belmonte gece yarısı Constanze'nin penceresine merdiven ile çıkacak. Bende seninkine. Sonra da kaçacağız.
- **Blonde:** Harika! Hemen Constanze'yi bulmalıyım! Fakat Osman?
- **Pedrillo:** O kurnaz tilki için uykuya ilacı var. şarabına koyacağım. şimdi sen abuk Constanze'yi bul. (ADOB 2009, 92)

Pedrillo şarabın içine uykuya ilacı katar ve bu esnada aria başlar.

N° 13. ARIE.

Allegro con spirito.

PEDRILLO.
Frisch zum Kampfe! frisch zum Streite!

V A 203.

şekil 4.6. lü: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10

- Ne büyük bir mutluluk ve sevinç! Kalbim kıpır kıpır...
- Koşup bu müjdeyi ona vereceğim.
- Gülererek, şakalaşarak teselli edip kurtuluş haberini vereceğim.
- Hemen koşup bu müjdeyi ona vereceğim.
- Gülererek, şakalaşarak teselli edip kurtuluş haberini vereceğim.
- Ne büyük bir mutluluk ve sevinç.
- Kalbim kıpır kıpır ediyor.
- Gülererek kurtuluş haberini vereceğim.
- Gülererek, şakalaşarak teselli edip kurtuluş haberini vereceğim.

- Ah keşke her şey olup bitmiş olsa! Ama korkunun ecele faydası yok!
- Ya şimdi ya da asla!
- Haydi savaşa, haydi kavgaya! Ancak korkaklar vazgeçer!
- Titreyeyim mi, vaz mı geçeyim? Yaşamımı mertçe ortaya koymayayım mı?
- Hayır cesur olayım!
- Ancak korkaklar vazgeçer!
- Titreyeyim mi, vaz mı geçeyim? Yaşamımı mertçe ortaya koymayayım mı?
- Hayır cesur olayım!
- Ancak korkaklar vazgeçer!
- Haydi savaşa, haydi kavgaya! Ancak korkaklar savaştan kaçar!
- Haydi savaşa, haydi kavgaya !..(ADOB 2010)

Teknik olarak icrası bir hayli zor, oktav 3lü ve 5li aralıklar kullanılmış bir ariyadır. Lied formunda Allegro con spirito (ruhlu, canlı) olarak 4/4 'lük ölçü birimi ile Re majör olarak yazılmıştır. 8. ölçüde Pedrillo'nun cümle sonu ve parça içinde birçok ölçüde appogiatura nota yazımı kullanılmıştır. Aria başında 6 ölçülük bir hazırlık ile Re major ton sağlanmışır.18. ölçüden başlayarak 4 ölçülük La major etkisi, 22. ölçüden itibaren de 6 ölçü Mi majör geçişi vardır. 36. ölçüde Pedrillo'nun şaraba ilaç katıp amacına ulaşmasını pekiştirir nitelikte La majöre çözülmeyi görmekteyiz.

Şekil 4.7. Ölçü: 35 , 36 , 37

55. ölçüde ana tonu olan Re majöre dönen aria 4 kez aynı motifin gelmesi ile sonlanır. Pedrillo artık Osman'e ilaçlı şarabı içirmek için hazırdır. Tutucu bir kişiliğe sahip olan Osman'e bu şarabı içirebilmek için onun kadınlara olan düşkünlüğünü kullanacaktır.

- **Osman:** Maşallah! Maşallah! Bu ne keyif böyle! Bakıyorum da işler yolunda!
- **Pedrillo:** Neşe ve şarapla köleliğin en kötüsüne bile dayanılır. Şarap!

- **Osman:** Şarap!
 - **Pedrillo:** Şarap! Şarap iç!
 - **Osman:** Seninle şarap içmek mi? Daha neler!
 - **Pedrillo:** Ama bu Kıbrıs Şarabı! Hala bana güvenmiyor musun? İçine zehir mi koydum sanıyorsun? İstersen küçüğünü al?
 - **Osman:** Ver şunu bakayım! Ama beni ele verecek olursan...
- (ADOB 2009,102)

93

Nº 14. DUETT.

Allegro.

solto voce

PEDR.

Vi_vat Bacchus! Ba_chus le.be!Bachus war ein bra_ver

p

Şekil 4.8. Ölçü: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12

- Şarabı bulan Baküs! Yaşasın Baküs!
 - Cesaret edeyim mi, içeyim mi acaba? Allah beni görür mü acaba?
 - Tereddüt neye yarar? İç iç! Fazla düşünme...
 - Şimdi oldu işte, içtim! Buna cesaret derler cesaret!
 - Yaşasın kızlar, sarışınlar, esmerler...
 - Tadı mükemmel...
 - Tadı şahane...
 - Buna Tanrıların içkisi denir.
 - Yaşasın Baküs! Şarabı bulan Baküs!
 - Yaşasın kızlar, sarışınlar, esmerler...
 - Yaşasın Baküs, yaşasın!
- (ADOB 2010)

Allegro (Hızlı) ritimli 2/4'lük ölçü birimi ile yazılmış Do major bir düettir. Pedrillo'nun "Vivat Bacchus" diye söze başladığı 8. ölçüye kadar Do majöre hazırlık

vardır. 18. ölçüde Osmin'in girişi ile birlikte karakterin çekimsizliğini de vurgulayacak nitelikte Sol majöre bir geçiş vardır. 32. ölçüde Osmin'in ele verilme korkusu ile Pedrillo'yu tehdide başladığı ve parçanın 37. ölçüde Adagio (çok yavaş) ritmine geçmesini hazırlayan yazılım vardır. 40. ölçüde tekrar Allegroya dönülür. Pedrillo Osmin'e şarabı içirir ve onu uyutarak amacına ulaşır ve düet Do majör de biter.

Görsel 4.11. Osmin ve Pedrillo (http11)

Osmin ilacın etkisi ile bayıldıktan sonra Pedrillo sonunda Belmonte ve Constanze'yi bir araya getirecektir. Sarayda efendisini aramaya başlar ve karşılaştıklarında diyalogları başlar.

- **Belmonte:** Pedrillo! Pedrillo!
- **Pedrillo:** Buraya gelin!
- **Belmonte:** Constanze nerede?
- **Pedrillo:** İşte orada. Gelin...

(ADOB 2009,107)

N° 16. QUARTETT.

The image shows a musical score for a quartet. The top system is the piano accompaniment, starting with 'Allegro.' and a piano dynamic 'p'. The bottom system is the vocal line, with the lyrics 'Acı Behnonte!' written above it. The score is in G major and 2/4 time. The piano part has a steady eighth-note accompaniment. The vocal part has a melodic line with some ornamentation.

Şekil 4.9. Ölçü: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11

- Acı dolu günlerden sonra seni tekrar kollarıma almak mümkün mü?
- Seni bulmak ne büyük mutluluk! Şimdi bütün acılar dinmeli. Ne mutluyum!
- İşte bunlar sevinç gözyaşları...
- Sevgilim, öperek sileyim gözyaşlarımı.
- Evet, bugün kurtuluyorsun !..
- Bunlar son gözyaşlarım olsun.
- Kurtuluyorsun!
- Blonde anladın mı? Kaçmak için her şey hazır. Tam gece yarısı geliyoruz.
- Merak etme, hiçbir şey eksik olmayacak. Dakikaları sayacağım.
- Nihayet ümit ışığı parlıyor.
- Sevinç ve mutlulukla acılarımızı uğurlayıp, özgürlüğü karşılıyoruz.
- Sevinç ve mutlulukla özgürlüğü karşılıyoruz.
- Fakat bütün bu mutluluğuma rağmen içimde bir endişe var yine de...
- Endişen nedir sevgilim?
- Çabuk bana anlat.
- Benden saklama.
- Diyorlar ki... Duydum ki...
- Devam et !..
- Ah Blonde! Sen ölüme değer misin?
- Aptal! Sen delirdin mi? Bu soruyu nasıl sorarsın?
- Fakat Osman, Osman ve sen ?..

- Söyle!
- Açık konuşmayacak mısın?
- Duydum ki...
- Fakat Osman, Osman ve sen?
- Devam et!
- Açık konuşmayacak mısın?
- Sorumu başışla; Paşa'yı sevdin mi?
- Osman efendilik hakkını kullandı mı?
- Seninle beraber oldu mu? -Eğer olduysa, ben bunu kabul edemem!
- Beni çok üzüyorsun!
- İşte benim cevabım!
- Şimdi anladım!
- Constanze affet beni!
- Sen aslında bana layık değilsin.
- Sana sadık kalıp kalmadığımı mı soruyorsun?
- Bu namussuz ona sadık kalıp kalmadığımı soruyor!
- Belmonte, Paşayı sevdiğimi duymuş!
- Blonde namusludur. Buna yemin edebilirim.
- Hiç şüphe yok, Constanze bana sadıktır.
- Sadık kalıp kalmadığımı soruyorlar.
- Hiç şüphe yok ki; onlar bize sadıktır.
- Sadakatimizden şüpheleri acı veriyor.
- Şüphemizden alınıyorlarsa sadıktırlar.
- Affet beni Blonde! Şimdi sana her zamankinden fazla güveniyorum.
- Bu suçlamaları yanına bırakmam!
- Ah Constanze! Şüphemi affet!
- Sana ait olan bu kalbi kim çalabilir?
- Ah Blonde affet beni!
- Bu suçlamaları yanına bırakmam!
- Ah Constanze, hayatım!
- Ah, Blonde affet!
- Sana ait olan bu kalbi kim çalabilir?

- Bu suçlamaları yanına bırakmam!
- Affet, pişmanım!
- Affet, pişmanım!
- Çok pişmanım!
- Çok pişmanım!
- Affediyoruz!
- Bütün bu olanları unutamam şimdi...
- Aşk yaşasın!
- Aşk yaşasın, o bizim için değerli olsun!
- Hiçbir şey kıskançlığın ateşini yakmasın!
- Aşk yaşasın!
- Kıskançlık hiç olmasın!
- Aşk yaşasın, o bizim için değerli olsun!..
- Kıskançlık hiç olmasın! (ADOB 2010)

İkinci perdenin sonunda Pedrillo, Blondchen , Belmonte ve Constanze bir araya gelirler. Artık saraydan kaçmak için planlarını devreye sokmalıdırlar. Quartett ile bu plandaki endişelerini ve birbirilerine olan hasretlerini dile getireceklerdir. Quartett 4/4'lük ölçü birimi ile Allegro temposunda Re majör ton da başlar.

Aşıklar bir araya gelmiş bu esaretten kurtulmak için planlarını konuşup hasret gidermektedirler. Quartett 86. ölçüde bu durağan hava değişip, 4 ölçülük geçiş ile daha kasvetli olan Sol minör oluyor. 140. ölçüde Andante (rahat bir tempoda biraz yürük) olarak tempo değişiyor. 152. ölçüden 185. ölçüye kadar tempo Allegro assai oluyor ve sonrasında Adagio (çok yavaş) olarak değişiyor. Bu etki karakterlerin birbirilerine aşk ilanı ettiği efektini güçlendiriyor. 190. ölçüde arıza olmadan La majör etkisi başlıyor ve 206. ölçüde Quartett La majör oluyor ve tempo Allegretto olarak 255. ölçüye kadar devam ediyor. Bu ölçüde Re majöre geçiş olup finale kadar devam ediyor.

Görsel 4.12. Constanze, Belmonte, Pedrillo, Blondchen (http12)

Üçüncü perde başlarında Pedrillo tekrar sahnededir ve planın gereği olarak kızlara bir sinyal göndermesi gerekmektedir. Pedrillo'nun söylediği Romanze sonunda kızlar mesajı alıp kaçmak için avluda Belmonte ve Pedrillo ile buluşacaktır.

- **Pedrillo:** Efendim!
- **Belmonte:** Gel Pedrillo!
- **Pedrillo:** Bir dakika! Önce işaret vermem lazım.

(ADOB 2009,142)

N°18. ROMANZE.

PEDRILLO.

sempre staccato quasi pizzicato.

In Mohren-land gefangen war ein Mädchen schön und fein, schwarz und weiss, schwarz von

V. A. 203.

Şekil 4.10. Ölçü: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11

- Bir zamanlar uzak bir ülkede, güzel ve asil bir kız tutsaktı.
- Yanakları al, teni beyaz, saçları siyahtı. Ah çeker, kurtulmak isterdi.
- Yabancı ülkeden bir şövalye geldi. Kıza çok acıyordu.
- Onu kurtarmak için "Hayatımı ve onurumu ortaya koyuyorum" diyordu.
- Uzatma artık Pedrillo!
- Bir dakika! Bir dakika!
- Gecenin karanlığında sana geliyorum sevgilim. Çabuk beni içeriye al!
- Ne zincirden ne de nöbetçiden korkmuyorum.
- Dinle; gece yarısı kurtulacaksın.
- Ve söylediğini yaptı. Tam gece yarısı oradaydı. Kız ona yumuşak elini uzattı.
- Sabah olduğunda kızın hücresi boştu.

(ADOB 2010)

6/8 'lik ölçü birimi ile başlayan Lied formundaki Romanze 4 ölçülük hazırlığın ardından Re majör olarak başlar. 10. ölçüde Sol majör geçişi ile birlikte 14. ölçüde Fa Diyez minöre sonrasında 4 ölçülük hazırlık ile 22. ölçüde tekrar Re majöre döner. Motif 4 kez kendini tekrarlar.

Şekil 4.11. Ölçü: 22 , 23 , 24 , 25 , 26

Sahne değişir. Pedrillo, Belmonte , Constanze , Blondchen bir araya gelirler ve Osmin kaçmaya çalışan esirleri yakalar.

- **Pedrillo:** Bakın geliyorlar. Geliyorlar.
- **Constanze:** Belmonte!
- **Belmonte:** Oh Constanze
- **Pedrillo:** Şşşt susun susun! Blondchen , Blondchen , Gel haydi !

- **Osman:** Bu da ne böyle? Merdiven mi? Vay! Vay! Vay! Nöbetçiler! Yakalayın şunları! Elimden kaçabileceğini mi sandın? Tutun şunu!
- **Pedrillo:** Bırakın beni!
- **Belmonte:** Al bak burada para var!
- **Osman:** Para ha?
- **Belmonte:** Bizi serbest bırak!
- **Osman:** Sizin paranıza ihtiyacımız yok. Bağlayın şunları.

(ADOB 2009,144)

Osmin esirleri Paşanın huzuruna çıkarır. Selim Paşa Constanze'ye olan aşkına rağmen esirleri affeder. Burada Selim Paşa'nın affedici kişiliğine özellikle vurgu yapılır. Vaudeville söylenmeye başlanmıştır ve finale doğru gelinmektedir. Koronun final müziği ile perde kapanır.

150

Nº21. VAUDEVILLE.

Andante.
BELM.

Nie werd' ich deine Huld verkennen, mein Dank bleibt e - wig dir ge -
weiht. An jedem Ort, zu je - der Zeit werd' ich dich gross und e - del

Şekil 4.12. Ölçü: 1,2,3,4,5,6,7,8

- Bu lütfunuzu unutmayacağım.
- Her zaman adınızı büyük ve asil olarak anacağım.
- Böyle büyük bir iyilik unutulmaz.
- Size minnettarlığım ölümsüz olacak. Böyle büyük bir iyilik unutulmaz.
- Böyle büyük bir iyiliği unutan affedilmez.

- Ölümün korkusunu unutsam bile böyle büyük bir iyiliği unutamam.
- Böyle büyük bir iyiliği unutan affedilmez.
- Efendim size minnettarım. Sağlıklı ve mutlu yaşayın.
- Osman; kader böyle yazılmış. Senden sonsuza kadar ayrılıyorum.
- Senin gibi sadece kavga etmeyi bilen birini hiç affetmemeli.
- Bize alçakça ihanet edenleri yakmalıydık! Hak ettikleri cezayı bulmadılar.
- Buna daha fazla dayanmam!
- Önce kafalarını kesmeli ve yakmalı! Sonra yerlerde sürüklemeli.
- Öç almak asil insanı çirkinleştirir.
- Cömert, insancıl, lütufkâr ve bağışlayıcı olmak asil ruhlara özgüdür.
- Bunu anlamayanı hor görmeli...
- Bunu anlamayanı küçük görmeli...
- Selim paşa çok yaşasın! Şan ve şeref onundur.
- Coşku, şan ve şeref muhteşem hayatımı hep süslesin.
- Selim Paşa çok yaşasın! Şan ve şeref onundur.
- Coşku, şan ve şeref muhteşem hayatımı hep süslesin. (ADOB , 2010)

Vaudeville 4/4 lük Sebare ölçü birimi ve Andante ritim ile Fa majör olarak başlar. Sırlarıyla Belmonte, Constanze, Pedrillo ve Blondchen Selim Paşa'ya kendilerini affettiği ve merhamet gösterdiği için teşekkür ederler. Ancak 66. ölçüde Blondchen, Osmin'in yapmış olduğu gaddarlıkları anlatmaya başladığında Piu Andante (biraz daha yürük) tempo ile eser 77. ölçüde La minör olur. 97. ölçüye kadar Osmin'in hareketli ve kasvetli La minör tonda ki sardırışı devam eder. 98 ve 112. ölçüler arasında Andante sostenuto (Ağır başlı) tempoda La Minör, Do Minör-7 li Fa Majör, Do Diyez Minör -5 li ile Si Minör -5 li çevirme akorlar ile ana ton olan Fa Majore geçilir.

Andante sostenuto.

CONST. *sotto voce*
BLON. *sotto voce*

Nichts ist so häss - lich als die Ra - che, nichts ist so

BELM. *sotto voce*
PEDR. *sotto voce*

Nichts ist so häss - lich als die Ra - che, nichts ist so

V A 202

Şekil 4.13. Ölçü 98, 99, 100

4 solist bu intikam duygusunun yanlış olduğunu bu ölçüler arasında anlamış olur. Tempo 122. ölçüde Allegro vivace (canlı çevik) olur ve Do Majör ton ile final korusu başlar. Müzik devam ederken Belmonte, Constanze, Pedrillo ve Blondchen gemiye binip bu kudretli saray ve Selim Paşa'ya el sallayarak ufukta kaybolurlar.

Görsel 4.13. Finale (http13)

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1.Sonuç

Wolfgang Amadeus Mozart şüphesiz Klasik dönem dendiğinde akla ilk gelen bestecilerdendir. Küçük yaşta nota ile buluşmasından genç yaşta ölümüne kadar müzik dünyasında hayranlık uyandıracak eserler üretmiş, ders niteliğinde yapıtları ile bestecilerin günümüze dek yol gösterici kaynakları arasında yer almıştır.

Babası Leopold Mozart, oğlunun yeteneğini küçük yaşta keşfetmiş ve bu eşsiz yeteneği tüm dünyaya gösterebilmek adına elinden gelen her türlü çabayı sarf etmiştir. Küçük yaştaki Mozart için zor olan bu durum onun kısa ömrüne bu kadar çok eser sığdırabilmesine de olanak sağlamıştır. Mozart, hayatındaki zorlukları, iniş çıkışları ve tecrübeleri eserlerine yansıtmış, her zaman müziğini geliştirmiş ve farklı kültürlerin müziklerinden de etkilenip zengin sanat eserleri ortaya koymuştur.

Mozart'ın yaşadığı dönemde sanat eserlerinin genellikle soyluların ve yöneticilerin ısmarlamaları üzerine bestelendiğini görmekteyiz. Bu hem bestecilerin gelir elde etmesini hem de şöhretlerini tüm dünyaya gösterebilmeleri için bir yol niteliği taşımaktaydı. Mozart bestelediği eserlerde kendi hayatından ve geçmişinden de kesitler sunmaktaydı. Avusturya İmparatoru II. Joseph'in verdiği "singspiel" tarzındaki sipariş üzerine bestelediği "Saraydan Kız Kaçırma" operasını, babasının evlenmesini hiç istemediği nişanlısı Constanze'ye ithaf etmesi de bu duruma bir örnek niteliği taşımaktadır.

Saraydan Kız Kaçırma Operası Mozart'ın Türk müziğinden etkilenecek yazmış olduğu eserlerinden biridir. Eserin neredeyse tamamına hakim olan Türk müziği motifleri ve saray şaşası bu eserin o dönemdeki Avrupa seyircisi tarafından çok beğenilmesine neden olmuştur.

Mozart'ın Saraydan Kız Kaçırma Operası mekan itibari ile Osmanlı sarayında geçse de konu itibari ile yalnız saray eşrafı değil, Türk olmayan karakterleri de hikayesinin içinde barındırmaktadır. Belmonte ve Constanze İspanyol asilzadeleri iken Blondchen İngiliz bir hizmetçi, Pedrillo ise Belmonte'nin hizmetlisi bir İspanyol'dur. Pedrillo tutsak olarak hayatını devam ettirdiği saray da bile yeteneği ve zekası sayesinde hür ve görev sahibi bir karakterdir. Sarayın içerisinde Paşanın huzuruna çıkabilen ve fikir beyan edebilen bir rolü vardır. Anlaşıldığı üzere Pedrillo karakteri sarayın içinde her işe koşan

aynı zamanda Paşanın kahyası olan Osmin'den de her fırsatta zulüm gören hareketli bir karakterdir.

Eserin henüz başlarında Osmin'in Pedrillo'ya kaba ve zulüm dolu davranışları göze çarpmaktadır. Belmonte'nin saraya gelmesi ile birlikte Pedrillo için yeni bir amaç belirlemiştir. Hem tutsak olan Constanze ve Blondchen hem de kendini bu esaretten kurtaracak anahtar Belmonte'de saklıdır. Öncelik Belmonte'yi saraya sokmak olduğundan bu konu üzerine yoğunlaşırlar. İkinci adım olarak da tutsak olarak sarayda yer alan Constanze ve Blondchen'ı kurtarmalı ve ülkelerine geri götürmelidirler. Bu hususta Pedrillo'ya çok görev düşmektedir. Saray içerisinde kız kaçırma planı çerçevesinde karaktere yüklenen rejisel hareketliliğin yanı sıra, müzikli kısımlardaki nota yazımı tempo açısından hızlı diye nitelendirebileceğimiz şekildedir.

5.2.Öneriler

Her daim temposu yüksek bir oyun içerisinde bir de bu tempoya uygun nota yazılımını ses ile birleştirip performansı kusursuz bir şekilde gerçekleştirebilmek yoğun bir çalışma programı gereksinimini ortaya çıkartmaktadır.

Saraydan Kız Kaçırma eserine çalışmaya başlayacak olan bir sanatçı öncelikle Mozart'ın yaşadığı dönemi iyi analiz etmelidir. Klasik dönem oldukça kapsamlı ve müzik adına birçok yeniliği barındıran bir dönemdir. Buna istinaden dönem çok iyi ele alınmalı ve tüm dönem bestecileri araştırılmalıdır. Mozart'ın eserlerinde yer alan yazım stilini, tarzını ve kullandığı müzik formlarını iyi değerlendirmeli, etkilendiği sanatçı ve müzik stillerine hakim olunmalıdır.

Öncelikle Pedrillo rolü için sanatçının nefes egzersizleri üzerinde yoğunlaşması gerekmektedir. Yüksek tempo içerisinde nefes kontrolünü kaybetmemesi adına uzun fraz (cümle) kapasitesini geliştirecek nefes egzersizleri çalışmak zorundadır. Diyafram kullanımının gerekliliği bu hususta önem kazanmakla beraber sanatçının şan tekniği açısından da yeterli düzeyde olması önem arz eder. Pedrillo'nun icra ettiği müzikli kısımların neredeyse tamamında 3'lü 5'li ve oktav aralıklara sahip nota yazımı vardır. Bununla birlikte role hazırlanan sanatçılar açısından bu aralıklara hakim egzersiz programı uygulamaları büyük önem taşımaktadır. Ayrıca 13 nolu Arianın 37 , 38 ,39 , 64 , 65 , 66'ncı ölçülerinde yer alan "La" notasının da bu tempo içerisinde 10 vuruş tutuluyor olması da uzun nefes egzersizlerinin yanı sıra uzun ve tiz nota barındıran ses egzersizlerinin de önemini arttırmaktadır. Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda

role hazırlanan sanatçının rolün text ve nota ezberinden daha öncelikli olarak bu egzersiz dizisine kendisi adaması ve şan tekniği açısından hazır hale gelmesi elzemdir.

Sonuç olarak Mozart'ın dahiyane yapıtlarını başarılı bir şekilde sergileyebilmek için sanatçılara düşen görev bu başarıya gerekli değerin verilmesi ve layığı ile icra edilmesidir. Bunun için gerekli olan ise bestecinin müzik karakterini iyi analiz edip, teknik açıdan yeterli düzeye gelebilmektir. Doğru literatür taraması yapılmalı , şan tekniği açısından doğru yollar izlenmeli ve libretto iyi analiz edilip karakterin kişiliği iyi anlaşılmalıdır. Bu başarıları başarılı bir şekilde icra edebilmek ve bestelenen eserlere hak ettiği değeri verebilmek ancak bu şekilde mümkündür.

KAYNAKÇA

- ADOB Müdürlüğü. (2009-2010 Sezonu). *Saraydan Kız Kaçırma Diyaloglar Text*.
- Altar, C. M. (2010:123). *Opera Tarihi 1*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Aracı, E. (2000). *Toplumsal Tarih*. Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Aytekin, D. (2014). Mozart'ın Cosi Fan Tutte Operasındaki Kadın Karakterlerin Ses ve Rol Bakımından Analizi . Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir Anadolu Üniversitesi.
- Baduca, P. (1993). *Interpreting Bach at The Keyboard* (Çev. Mehtap Bahadır Kayhan). London: Pres Oxford.
- Boone, B., & Schonbrun, M. (2019). *Müzik Teorisi 101* (Çev.Funda Sezer). İstanbul: Say Yayınları.
- Boyut. (1995). *Klasik Müzik Koleksiyonu (1)*. İstanbul: Boyut Yayın Grubu.
- Büke, A. (2012). *Mozart, Bir Yaşam Öyküsü*. İstanbul: Can Yayınları.
- DOB Genel Müdürlüğü Arşivi. (tarih yok).
- Gür, H. (2012). W.A.Mozart'ın Alman Singspiel Türünde Bestelediği Saraydan Kız Kaçırma Operasındaki Türk Müziği Motiflerinin ve Alla Turca Stilinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Haliç Üniversitesi.
- İlyasoğlu, E. (1996). *Zaman İçinde Müzik (Dördüncü Basım)*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Jacobs, A. (1977). *Dictionary of Music* (Çev. Mehtap Bahadır Kayhan). Great Britain: Cox&Wyman Ltd.
- Mozart , W. A. (1782). *Die Entführung Aus Dem Serail*.
- Pirgon, Y. (201, 5). Süslemelerin Batı Müziğindeki Gelişim Süreci . *e-journal of New World Sciences Academy*, s. 115-127.
- Riding, A., & Domner, L. (2013). *Opera* (Çev. Mert Özdemir). Paris: Editions Gründ.
- Say, A. (2000). *Müzik Tarihi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Sözer, V. (2012). *Müzik Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yener, F. (1992). *100 Opera*. İstanbul: Bateş Yayınları.
- Yetkin, B. (2010). Wolfgang Amedeus Mozart'ın Klasik Bat Müziğine Getirdiği Müzikal Yenilikler ve Türk Müziği ile İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi. Adana Çukurova Üniversitesi.

GÖRSEL KAYNAKLARI

- Http-1: www.br.de adresinden alınmıştır.(Erişim 18.12.2019)
- Http-2: www.bwl.uni-mannheim.de adresinden alınmıştır. Erişim (18.12.2019)
- Http-3: www.alamy.com adresinden alınmıştır. (Erişim 20.12.2019)
- Http-4: www.visitingvienna.com adresinden alınmıştır. (Erişim 18.12.2019)
- Http-5: <http://arsiv.operabale.gov.tr/> adresinden alınmıştır (Erişim 19.12.2019)

- Http-6: www.upload.wikimedia.org adresinden alınmıştır. (Erişim 19.12.2019)
- Http-7: www.alamy.com Adresinden alınmıştır. (Erişim 16.01.2020)
- Http-8: <https://www.operabale.gov.tr/> adresinden alınmıştır (Erişim 19.12.2019)
- Http-9: www.clasicalmpr.org adresinden alınmıştır. (Erişim 18.01.2020)
- Http-10: www.mvdaily.com Adresinden alınmıştır. (Erişim 18.01.2020)
- Http-11: www.clasicalmpr.org adresinden alınmıştır. (Erişim 18.01.2020)
- Http-12: <https://www.operabale.gov.tr/tr-tr/ankara/> (Erişim 20.02.2020)
- Http-13: www.clasicalmpr.org adresinden alınmıştır. (Erişim 18.01.2020)

İNTERNET KAYNAKLARI

- Http-14: web.archive.org (Çev. Fatih Kayhan) (Erişim Tarihi 13.01.2020)

EKLER

EK 1 Pedrillo Aria / Frisch zum Kampfe

87

Ju-bel prophezei in Welche Wonne, welche Lust herrscht nunmehr in meiner Brust, welche

Wonne, welche Lust herrscht nunmehr in meiner Brust, in meiner Brust,

in meiner Brust!

Nº 13. ARIE.

Allegro con spirito.

PEDRILLO.
Frisch zum Kämpfe! frisch zum Streite!

Nur ein fei - ger Tropf ver - zagt, nur ein fei - ger Tropf ver -

zagt Soll'ich zit - tern? soll'ich

za - gep? nicht mein Le - ben mu - thig wa - gen? nicht mein Le - ben mu - thig

wagen? Nein, ach

nein, es sei ge - wagt, ach nein.nein.nein,es

f *p*

sei ge - wagt! nein, es sei ge -

f

wagt, es sei ge - wagt,es sei gewagt,es sei ge - wagt!

cresc. *f*

Nur ein fei - ger Tropf ver - zagt, nur ein

p

fei - ger Tropf ver - zagt. Sollt ich zit - tern?

sollt ich za - gen? nicht mein Le - ben mu - thig wa - gen? nicht mein

Le - ben mu - thig wa - gen?

Nein, ach nein, es sei ge - wagt! ach

nein, nein, nein, es sei ge - wagt! nein, ——— es sei ge -

wagt, es sei gewagt, es sei ge - wagt, es sei ge - wagt. es sei ge -

cresc.

wagt. Nur ein fei - ger Tropf ver -

f *p*

zagt, nur ein fei - ger Tropf ver - zagt!

f

Frisch zum Kampfe! frisch zum Strei - te! frisch, frisch

p *f* *p*

zum Kam - pfe! frisch zum Strei - te! frisch zum

f

liam - pfe! frisch zum Strei - te!

p *f* *p*

Nur ein

fei - ger Tropf ver - zagt, nur ein fei - ger Tropf ver - zagt! Frisch zum Streite!

f

frisch zum Kampfe! frisch zum Streite!

Lie - - be doch - - ver - eint,

doch - vereint, - dochver. eint, dochver -

eint.

fp

f p

f p

This section contains three systems of music. The first system shows a vocal line with the lyrics 'Lie - - be doch - - ver - eint,' and a piano accompaniment with a forte-piano (*fp*) dynamic. The second system continues the vocal line with 'doch - vereint, - dochver. eint, dochver -' and features piano dynamics of *f* and *p*. The third system concludes with the word 'eint.' and continues the piano accompaniment.

Nº18. ROMANZE.

PEDRILLO.

In Mohren-

sempre staccato quasi pizzicato.

land gefangen war - ein Mädel hübsch und fein, sah roth und weiss, war schwarz von

This section contains two systems of music. The first system shows a piano accompaniment with the instruction '*sempre staccato quasi pizzicato.*' and a vocal line starting with 'In Mohren-'. The second system continues the piano accompaniment and the vocal line with the lyrics 'land gefangen war - ein Mädel hübsch und fein, sah roth und weiss, war schwarz von'.

Haar, seufzt Tag und Nacht und weinte gar, wollt' gern erlöset sein, wollt'

gern erlöset sein.

Da kam aus fremdem Land da - her ein junger Rittersmann, den jammer-

te das Mädchenschr, hal' rief er: wag' ich Kopf und Ehr; wenn ich sie ret - ten

kann, — wenn ich sie ret - ten kann.

BELM.
Mach ein Ende!

PEDR.
An mir liegt es nicht,
dass sie sich noch nicht
zeigen, entweder schla-
fen sie fester als jemals,
oder der Bassa ist bei
der Hand, wir wollen's
weiter versuchen, bleiben
Sie nur auf ihrem Posten.

Ich komm zu dir in finst'rer

Nacht, lass Liebchen husch mich ein, ich fürchte weder Schloss noch Wacht, holla, horch

auf um Mitternacht sollst du erlöset sein, — sollst du erlöset

sein. Gesagt ge-

than, Glockzwölfe stand der tapf're Rit-ter da, sanft reicht sie ihm die weiche

Hand, früh man die lee-re Zel-le fand, fort war sie, hop - sa - sa! — fort

war sie, hop - sa - sa!

Nº19. ARIE.

Allegro vivace.

f

p

f

OSMIN.

Ha! wie will ich trium-

p

Nº7. TERZETT.

Allegro.

OSM.

Marsch, marsch, marsch! trollt euch fort, sonst

soll die Basto - na.de euch gleich zu Diensten stehn, euch gleich zu Diensten

BELM.
Ei. ei, ei, das wär'ja Schade, mit uns so um zu -
PEDR.
OSM. Ei, ei, ei, das wär'ja Schade, mit
stehn.

gehn, mit uns so um zu - gehn. Weg von der
uns so um - zu - gehn, mit uns so um zu gehn. Weg von der
Kommt nur nicht näher,

Thüre, weg vonder Thüre, wir
 Thüre. weg vonder Thüre, wir
 kommt nur nicht näher, sonst schlag'ich drein, sonst schlag'ich drein,

sp

gehn hin - ein, wir gehn hin -
 gehn hin - ein, wir gehn hin -
 sonst schlag'ich drein, sonst schlag'ich drein,

sp sp sp sp

ein, wir gehn hin - ein, wir gehn hin -
 ein,
 sonst schlag'ich drein, sonst schlag'ich drein, sonst schlag'ich drein, sonst schlag'ich

sp sp sp sp cresc.

ein, wir gehn hin - ein, wir gehn hin - ein. Platz, fort, Platz, fort,
 wir gehn hin - ein, wir gehn hin - ein. Platz, fort, Platz, fort,
 drein, sonst schlag' ich drein. Marsch, fort, marsch, fort, marsch,
 Platz, fort! Wir gehn hinein, wir gehn hin - ein,
 Platz, fort! Wir gehn hinein, wir gehn hin - ein, wir
 fort! Ich schlage
 ei, wir gehn hin - ein, wir gehn hin - ein, wir
 gehn hin - ein, wir gehn hin - ein, wir gehn hin - ein, wir
 drein, ich schlage drein, ich schla - ge drein, ich schla - ge drein, ich

fp *fp* *fp* *fp*
fp *fp* *fp*
fp
cresc.

geh'n hin - ein. Wir geh'n hinein, wir geh'n hinein, wir geh'n hin-

geh'n hin - ein. Wir geh'n hin-

schla - ge - drein. Marsch, marsch, marsch! trollt euch.

ein, wir geh'n hin-ein. Ei, ei, ei, das wär' ja Scha-de, wär' ja

ein, wir geh'n hin-ein. Das wär' ja Scha-de! Ei, ei,

fort! Marsch, marsch, marsch! trollt euch fort!

Schade. Wir geh'n hin-ein, wir geh'n hin-ein, ei,

ei! wir geh'n hin-ein, wir geh'n hin-ein, ei,

Marsch, marsch, marsch! trollt euch fort! Sonst soll die

ei, ei, ei, ei, ei, ei, ei, das wär' ja Schade, wär' ja
 ei, ei, ei, ei, ei, ei, ei, das wär' ja Schade, wär' ja
 Ba - sto - na - de euch gleich zu Diensten stehn, sonst soll die Ba - sto -

Scha - de mit uns so um - zu - gehn. Wir gehn
 Scha - de mit uns so um - zu - gehn. Wir
 na - de euch gleich zu Diensten stehn, ich schla - ge drein, ich schla - ge drein,

hin - - ein, wir gehn hin - -
 gehn hin - ein, wir gehn hin -
 ich schla - ge drein, ich schla - ge drein!

ein,
ein, wir gehn hin - ein, wir gehn hin - ein, wir gehn hin - ein, wir gehn hin -
Ich schla - ge drein, ich schla - ge drein, ich schla - ge drein, ich schla - ge

fp *fp*

wir gehn hin - ein, wir gehn hin - ein, wir gehn hin - ein, wir gehn hin -
ein, wir gehn hin - ein, wir gehn hin -
drein, ich schla - ge drein, ich schla - ge

cresc.

Allegro assai.

ein. Platz, fort, fort, fort, fort,
ein. Platz, fort, fort, fort, fort,
drein. Marsch, fort, marschfort, marsch, fort!

f *p*

fort, Platz, fort, fort, fort!

fort, Platz, fort, fort, fort, fort!

Marsch, fort, fort, fort, fort, fort! Ich schla-ge

cresc.

Wir gehn hinein, wir gehn hinein, wir gehn hinein, wir gehn hin-

Wir gehn hinein, wir gehn hinein, wir gehn hinein, wir gehn hin-

drein, ich schlage drein, ich schlage drein, ich schlage drein, ich schla-

ein, wir gehn hin - ein, wir gehn hinein, wir gehn hin-

ein, wir gehn hin - ein, wir gehn hinein, wir gehn hin-

drein, ich - schla - ge drein!

ein, wir gehn hin - ein. Platz, fort, wir gehn hin -
 ein, wir gehn hin - ein. Platz, fort, wir gehn hin -
 Marsch, fort, ich schla - ge drein, marsch,

ein, wir gehn hin - ein, wir gehn hinein, wir gehn hinein, wir gehn hin -
 ein, wir gehn hin - ein, wir gehn hinein, wir gehn hinein, wir gehn hin -
 fort. ich schla - ge drein, marsch,

ein, Platz, fort, wir gehn hin - ein, wir gehn hin -
 ein, Platz, fort, wir gehn hin - ein, wir gehn hin -
 fort, ich schla - ge drein, marsch, fort, ich schla - ge

ein Platz, Platz, Platz, Platz, fort, wir gehn hin - ein Platz, Platz, Platz, Platz,
 ein Platz, Platz, Platz, Platz, fort, wir gehn hin - ein Platz, Platz, Platz, Platz,
 drein. Marsch, marsch, marsch, fort, ich schla - ge drein. Marsch, marsch, marsch,

fort, wir gehn hin - ein, wir gehn hin - ein, wir gehn hin - ein Platz,
 fort, wir gehn hin - ein, wir gehn hin - ein, wir gehn hin - ein Platz,
 fort, ich schla - ge drein. Marsch, marsch,

Platz!
 Platz!
 marsch!

Nº14. DUETT.

Allegro.
sotto voce

PEDR.
Vi_vat Bacchus! Ba_chus le_be! Bacchus war ein bra_ver
p

Mann. Vi_vat Bacchus! Bacchus le_be! Ba_chus war ein bra_ver Mann.

OSM. *ad lib.*
Ob ich's wage? ob ich trinke? ob's wohl Al_lah se_hen

PEDR.
kann? Was hilft das Zaudern, das Zaudern? hin_un_ter, hin_un_ter, nicht
sf p sf

lan - ge, nicht lan - ge ge - fragt, nicht lan - ge, nicht lan - ge ge - fragt.

cresc.

OSM. (Er trinkt.) **Adagio.**

Nun wars ge - sehen! Nun wars hin - unter! Das heiss' ich, das heiss' ich ge -

f p sf p p

Allegro.
PEDR.

Es le - ben die Mädchen, die blon - den, die braunen, die
wagt. Es le - ben die Mädchen, die blon - den, die brau - nen, die

blon - den, die braunen, sie le - ben, sie le - ben, sie le - ben
blon - den, die brau - nen, sie le - ben, sie le - ben, sie le - ben

hoch! sie le - ben, sie le - ben, sie le - ben hoch! Das schmeckt
hoch! sie le - ben, sie le - ben, sie le - ben hoch!

trefflich! Ach! das heiss' ich Göttertrank!
Das schmeckt herrlich! Ach! das heiss' ich Göttertrank! Vi - vat,

Vi - vat, Bacchus, Bacchus
Bachus, Ba - chus le - be! Ba - chus, der den Wein er - fand! Vi - vat, Bacchus, Ba - chus

lebe, Bacchus, der den Wein er - fand! Vi - vat, Bacchus! Ba - chus
lebe, Ba chus, der den Wein er - fand! Vi - vat, Bacchus! Ba - chus

V. A. 203.

sotto voce

le-be! Es le-ben die Mäd-chen, die blon-den, die
 le-be! Es le-ben die Mäd-chen, die blon-den, die

brau-nen, sie le-ben- hoch! Vi-vat, Bachus! vi-vat der den Wein er-
 brau-nen, sie le-ben- hoch! Vi-vat, der den Wein er-

sotto voce

fand! Vi-vat, Bachus! Ba-chus le-be! Es
 fand! Vi-vat, Bachus! Bachus le-be! Es

le-ben die Mäd-chen, die blon-den, die brau-nen, sie le-ben-
 le-ben die Mäd-chen, die blon-den, die brau-nen, sie le-ben-

hoch! Vi - vat, Bac - hus! vi - vat, der den Wein er - fand! Vi - vat, Bac - hus! vi - vat,
hoch! Vi - vat, der den Wein er - fand! Vi - vat,

der den Wein er - fand!
der den Wein er - fand!

N° 15. ARIE.

Adagio.

f *p dolce*

BELMONT.

Wenn der Freu - de Thrä - nen fliessen, lä - chelt

tr *pp* *p*

EKLER

EK 1 Pedrillo Aria / Frisch zum Kampfe

EK 2 Pedrillo Romanze / In Mohrenland gefangen war

EK 3 Pedrillo Osmin Belmonte Terzett / Marsch , marsch

EK 4 Pedrillo Osmin Duett / Vivat Bacchus

